

SADRŽAJ

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: <i>Budimo svjetlo jedni drugima</i>	203
DOKUMENTI.....	205
Poruka Svetog Oca Franje za 53. Svjetski dan mira: <i>Mir kao put nade: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje</i> (1. siječnja 2020.)	205
Admirabile signum - Apostolsko pismo Svetoga Oca Franje o značenju i vrijednosti jaslica	210
Poruka pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2019.: <i>Sveti Nikola zaštitnik u nevolji i pomoćnik obitelji</i>	215
Poruka mons. Josipa Mrzljaka za Nedjelju Caritasa: <i>»Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš čini s ljubavlju.«</i>	217
Poruka Komisije HBK <i>»Iustitia et pax«</i> za predsjedničke izbore 2019.....	218
➤ Izvještaji	220
Sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog Caritasa (Zagreb, 12. studenoga 2019.).....	220
Sjednica povjerenika za popis žrtava Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij: <i>Nužnost povratka oduzetih matičnih knjiga Crkvi</i> (Zagreb, 21. stud. 2019.).....	221
Vijeće HBK za nauk vjere donijelo dokument o čovjeku (Zagreb, 26. stud. 2019.) ..	222
Sjednica Vijeća HBK za kat. odgoj i obrazovanje (Zagreb, 25. studenoga 2019.)	222
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	224
Godišnje klanjanje Presvetom	224
Mise <i>»Pro familia et iuventute«</i>	225
Obveze prema Ordinarijatu	226
Obveza plaćanja poreza na dobit.....	227
Raspored podjela krizmi u 2020. godini	227
IZ POVJERENSTVA ZA PASTORAL BRAKA I OBITELJI: Biskupijski susret obitelji (Dubašnica, 19. travnja 2020.) — kratka najava.....	228
IZ BISKUPIJSKOG CARITASA	228
Susret Caritasovih <i>»prijatelja s mora«</i> (Krk, 16. studenog 2019.).....	228
Još jedna uspješna akcija <i>»Plamena za dvostruko dobro«</i>	229
Održan susret voditelja župnih Caritasa (Krk, 30. studenog 2019.).....	230
IZ POKRETA ZA ŽIVOT: Obilježavanje blagdana Nevine dječice (Cres, 28. prosinca 2019.).....	230

IZ POSTULATURE SL. BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	231
Hodočašća dekanata na grob sluge Božjega u Korizmi 2020. godine	231
Naljepnice i zastave	231
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	232
Kronika biskupa Ivica Petanjka	232
➤ Izvještaji	233
U Malom Lošinjju održan Holywin 2019. (31. listopada 2019.).....	233
Župnik Suska don Tomislav Debelić dobio priznanje grada Malog Lošinja (8. studenoga 2019.).....	234
Biskup Ivica predvodio središnju proslavu svetkovine sv. Nikole Tavelića u njegovom nacionalnom svetištu (Šibenik, 14. studenoga 2019.).....	236
Duhovni predbožićni susret redovnica (Mali Lošinj, 4. prosinca 2019.).....	238
Svečana kolaudacija obnovljenih orgulja u Cresu (8. prosinca 2019.)	239
Započela proslava 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Mahnića (Krk, 14. prosinca 2019.).....	240
U biskupskom dvoru održano božićno čestitanje (Krk, 18. prosinca 2019.)	242
SADRŽAJ 2019.....	244

BUDIMO SVJETLO JEDNI DRUGIMA

Poruke Božića su neiscrpne, kao što je neiscrpan Gospodin Bog koji je po svome Sinu, Drugoj božanskoj osobi, postao čovjekom. Mi vjernici samo iz te teološke perspektive Božjeg silaženja s nebesa i vječnosti i ulaženja na zemlju i povijest donekle možemo dokučiti smisao Kristovog utjelovljenja i rođenja Boga kao čovjeka.

Stoga će i naše poruke i naše čestitke uvelike ovisiti o tome kako pristupamo Božiću i što on nama osobno znači. Moramo iskreno priznati da okruženje i sredina u kojoj živimo ni u kom slučaju ne pomažu stvaranju ispravne slike o Božiću. Naprotiv, sve vodi u jednom potpuno drugačijem pravcu koji neiscrpnost poruke Božića banalizira do te mjere da je svodi na samo jednu jedinu: što više potrošiti.

Svjedoci smo posvemašnjeg ispražnjenja Božića od njega samoga i njegove poruke i izokretanja božićnih vrednota naopačke. Ako u našem jeziku Bog i bogatstvo imaju isti korijen, i ako se taj bogati i svemogući Bog toliko ponizio da se zatvorio u jednu običnu ljudsku egzistenciju i odabrao doći k nama po jednostavnoj obitelji Marije i Josipa i dijelio svoj dolazak na zemlju sa priprostim pastirima i njihovim stadima, zadovoljan gostoprimstvom jedne štale ili špilje, kako onda mi možemo toliko isprazniti Božić i sve njegovo duhovno i sveopće civilizacijsko bogatstvo svesti na samo jedan jedini izričaj materijalnog zadovoljstva.

Već smo se polako privikli na scenarije koji su nezaobilazni dio velikih događanja: kad su sve pripreme dovršene i kad bi sve trebalo biti gotovo ostaje još samo jedno: pritisnuti dugme i omogućiti da cjelokupno djelo zasja u svom punom sjaju. Svjetlo u svim svojim nijansama i mogućnostima stvara ugodne osjećaje i nezaboravnu atmosferu. Bez svjetla bi sav taj trud ostao u sjeni i ne bi zadobio željeni učinak.

Ne čudi, stoga, što Sveto pismo opisujući stvaranje svijeta započinje riječima: »I reče Bog: "Neka bude svjetlost!" I bi svjetlost!« (Post 1,3).

Svjetlost je prije svega Božja oznaka, Božje svojstvo, Božja narav. On je svjetlost na-prosto. Svjetlost je sinonim za sve ono što Bog jest u sebi: život, ljubav, vjernost, dobrota, milosrđe, praštanje, solidarnost, suosjećajnost, stvaralaštvo, snaga ... to su poruke Božića, jer Bog je sve ono što je on u sebi i po svojoj naravi dolazeći k nama prenio na nas i dao nam svoga Duha, da sve ono što je on, možemo biti i mi.

Istina je da je to moguće ostvariti pod jednim uvjetom, ali taj uvjet nije nemoguć, a Isus ga je sročio veoma jednostavno: »Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života.« (Iv 8,12).

Unatoč svem mogućem blještavilu koje nas okružuje, toliki od nas i toliki među nama žive u bezizlaznoj tjeskobi i unutrašnjoj tami srca i duha.

Da bismo sami izašli iz te tame koja nas pritišće i drugima donijeli svjetlo života, jedini sigurni put je povratak i otkrivanje bogatstva Božje objave, jer je njegova »Riječ svjetiljka nozi mojoj i svjetlo mojoj stazi« (Ps 119,105).

Kršćanin je svjestan da prosvjetljenje neće doći samo od sebe i da nije prvenstveno plod osobnih mučnih napora, nego se ostvaruje u međusobnom dijalogu s Isusom Kristom i otvorenosti njegovoj riječi i njegovom načinu života.

Bez svjetla koje od njega dolazi mi ćemo i dalje tumarati u tami zato što za čovjeka svaka stvarnost na svijetu ima dvostruki ili višestruki smisao. Iza onoga što se vidi uvijek postoji i ono što se ne vidi. Iza onoga što se govori uvijek postoji i ono što se misli. Koliko su i kada su naše riječi u skladu s našim mislima? Što je stvarno i istinito: ono što se vidi ili ono što se ne vidi? Ono što se reklo ili ono što se prešutjelo? Kako shvatiti ono što je izrečeno tako da se može shvatiti i tumačiti na stotinu načina?

Zar iz tih naših različitosti: mišljenja, govora, tumačenja, i svih drugih mogućih različitih komunikacija ne proizlaze svi naši problemi, napetosti, svađe, netrpeljivosti, nerazumijevanja?

Koliko nam je potrebno svjetlo odozgo! Koliko nam je potrebno svjetlo Duha Svetoga! Koliko nam je potrebno betlehemske svjetlo, sam Krist Gospodin, kojeg ni jedna tama ovog svijeta nije mogla obuzeti, nije ga mogla uništiti, niti svesti na razinu same tame. Onog časa kad bi tama zgrabila i preuzela svjetlo, tog istog trenutka bi nestala i bila u potpunosti pobijeđena.

Draga braćo i sestre!

Ovogodišnje božićno Svjetlo želimo živjeti i proživjeti na osobiti način povezani sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahnićem, čiju smo stogodišnjicu rođenja za nebo započeli obilježavati 14. prosinca o.g., a nastaviti ćemo kroz 2020. godinu.

Ispunjeni smo radošću i ponosom kad slušamo svjedočanstva njegovih suvremenika koji svjedoče:

»Kao što je o svetom Ivanu Krstitelju posvjedočio Krist: "On bijaše svjetiljka, koja je gorjela i svijetlila" (Iv 3,35). I Mahnić je žarko svjetlo, koje je nama katolicima gorjelo i svijetlilo, a i kroz budućnost će kao luč Božje svjetlosti razgoniti tamu umova i modernog poganstva, i katolički će vođe ne samo na čas, nego trajno i ustrajno se radovati tom svjetlu.« (Antun Alfirević, *Katolički svećenik*, 1938., 7-8).

Moja poruka za ovaj Božić i godinu novu koja je pred nama ne može biti drugačija od ove: kao što je nama i svemu svijetu novorođeno Dijete u Betlehemu svjetlo svijeta i svjetlo života, i kao što je sluga Božji Antun bio i ostao tolikim naraštajima »žarko svjetlo i luč Božje svjetlosti«, i mi kao braća i sestre i učenici Isusa Krista budimo svjetlo jedni drugima. Prihvaćajmo i gledajmo se osvjetljeni svjetlom Evanđelja u kojemu nas Isus Krist svojim primjerom pozivlje na služenje, poštivanje, uvažavanje; ljubav! Više svjetla želi Vama i Vašim obiteljima.

U Krku, 14. prosinca 2019. godine.

Vaš
✠ Ivica Petanjak
biskup krčki

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 53. SVJETSKI DAN MIRA**MIR KAO PUT NADE: DIJALOG, POMIRENJE I EKOLOŠKO OBRAĆENJE****- 1. siječnja 2020. -****1. *Mir – put nade posut preprekama i kušnjama***

Mir je veliko i dragocjeno dobro, predmet naše nade, kojem teži ljudska obitelj. Nadati se miru je ljudski stav koji u sebi ima egzistencijalnu napetost koja omogućuje da, katkad tegobna sadašnjost »može se živjeti i prihvatiti ako vodi ka nekom cilju, ako u taj cilj možemo biti sigurni i ako je taj cilj tako velik da opravdava trud koji je uložen u prijedeni put«. [1] Nada je, dakle, krepost koja nas pokreće i daje nam krila da idemo naprijed, čak i onda kad se prepreke čine nepremostivima.

Naša ljudska zajednica nosi, u svom sjećanju i na svome tijelu, ožiljke niza sve razornijih ratova i sukoba koji ne prestaju pogađati osobito najsiromašnije i najranjivije. Čak se i cijelim narodima teško osloboditi lanaca iskorištavanja i korupcije koji potiču mržnje i nasilja. I dan-danas se velikom broju muškaraca i žena, mladih i starih, niječu dostojanstvo, tjelesni integritet, sloboda, uključujući vjersku slobodu, zajednička solidarnost i nada u budućnost. Mnogo je nevinih žrtava izloženo bolnom ponižavanju i isključivanju, tuzi i nepravdi, ako ne čak i traumama uslijed sustavnog nasrtanja na njihov narod i njihove najdraže.

Strašne kušnje unutarnjih i međunarodnih sukoba, često pogoršane bezobzirnim nasiljima, ostavljaju ožiljke na tijelu i duši čovječanstva koji teško i sporo zacjeljuju. Svaki se rat zapravo pokazuje bratoubojstvom koje uništava sâm naum bratstva upisan u poziv ljudske obitelji.

Rat, kao što znamo, često počinje s netrpeljivošću zbog različitosti drugoga što rađa želju za posjedovanjem i htijenje za prevlašću nad drugima. Rađa se u čovjekovu srcu iz sebičnosti i oholosti, iz mržnje koja vodi razaranju, stvaranju isključivo negativne slike o drugome, njegovu isključivanju i uništenju. Rat potiču izobličenje odnosâ, hegemonске ambicije, zloupotrebe moći, strah od drugoga i različitosti koje se promatra kao prepreku. Rat, u isti mah, sve to potiče i jača.

Kao što sam primijetio tijekom svog apostolskog putovanja u Japan, paradoksalno je da »naš svijet živi izopačenu dihotomiju: želi se braniti i jamčiti stabilnost i mir na temelju lažne sigurnosti podupirane mentalitetom straha i nepovjerenja, što završava trovanjem odnosa među narodima i sprječavanjem svakog dijaloga. Mir i stabilnost u svijetu nespojivi su sa svakim pokušajem da se gradi na strahu od međusobnog uništenja ili prijatnji potpunog uništenja. Mogući su samo na temelju globalne etike solidarnosti i suradnje u službi budućnosti oblikovane međusobnom ovisnošću i suodgovornošću u čitavoj ljudskoj obitelji, onoj današnjoj i onoj sutrašnjoj«. [2]

Svaka prijetnja jača nepovjerenje i zaokupljenost vlastitim stanjem. Nepovjerenje i strah dodatno oslabljuju odnose i povećavaju rizik od nasilja, stvarajući začarani krug koji nikad neće moći dovesti do mirnih odnosa. Čak i nuklearno odvratanje može stvoriti tek lažnu sigurnost.

Zato ne možemo težiti tome da održavamo stabilnost u svijetu kroz strah od uništenja, u veoma nestabilnoj ravnoteži koja visi na rubu nuklearnog ponora i koja je zatvorena iza zidova ravnodušnosti, gdje se donose društvene i ekonomske odluke koje utiru put tragičnim situacijama u kojima se ljudska bića pa i sam stvoreni svijet odbacuje, umjesto da jedni druge čuvamo. [3] Kako, dakle, graditi put mira i uzajamnog poštivanja? Kako stati na kraj opakoj logici prijetnje i straha? Kako nadići dinamiku nepovjerenja koja danas prevladava?

Trebamo težiti istinskome bratstvu koje se temelji na našem zajedničkom porijeklu od Boga i koje se ostvaruje u dijalogu i međusobnom povjerenju. Želja za mirom duboko je upisana u ljudskome srcu i ne smijemo se miriti s ičim manjim od toga.

2. Mir – put slušanja zasnovan na sjećanju, solidarnosti i bratstvu

Hibakusha, oni koji su preživjeli atomsko bombardiranje u Hirošimi i Nagasakiju, ubrajaju se među one koji danas održavaju živim plamen kolektivne svijesti svjedočeci nadolazećim naraštajima o užasu onoga što se dogodilo u kolovozu 1945. i neizrecivim patnjama koje su uslijedile sve do dana današnjega. Njihovo svjedočanstvo budi i čuva na taj način sjećanje na žrtve, tako da ljudska svijest uzmogne nadjačati svaku želju za dominacijom i uništenjem. »Ne možemo dopustiti sadašnjim i budućim generacijama da izgube sjećanje na ono što se ovdje dogodilo. To je sjećanje jamstvo i poticaj za izgrađivanje budućnosti u kojoj će biti više pravde i bratstva.« [4]

Poput njih, mnogi ljudi diljem svijeta rade na tome da buduće generacije sačuvaju sjećanje na prošle događaje ne samo zato da se iste greške ne bi ponavljalo, a lažne varljive obrasce iz prošlosti ponovno ljudima nudilo, nego također zato da sjećanje, kao plod iskustva, služi kao osnova i nadahnuće za sadašnje i buduće odluke kojima se promiče mir.

Štoviše, sjećanje je horizont nade. Mnogo puta, u tami ratova i sukoba, sjećanje i na malu primljenu gestu solidarnosti može poslužiti kao nadahnuće za hrabre, štoviše herojske odluke, može osloboditi nove energije i ponovno upaliti plamen nove nade u pojedincima i zajednicama.

Utirati i hoditi putom mira predstavlja utoliko složeniji izazov jer su interesi u odnosima među ljudima, zajednicama i narodima brojni i kontradiktorni. Potrebno je prije svega apelirati na moralnu svijest i osobnu i političku volju. Mir izvire iz dubine ljudskog srca i političku volju treba uvijek iznova jačati, tako da se otpočnu novi procesi za pomirenje i ujedinjavanje pojedinaca i zajednica.

Svijetu nisu potrebne prazne riječi, nego uvjereni svjedoci, mirotvorci otvoreni za dijalog koji zaziru od isključivosti ili manipulacijâ. Naime, ne može se doista prispjeti miru

bez uvjerenog dijaloga muškaraca i žena koji traže istinu onkraj ideologija i različitih mišljenja. Mir »valja stalno izgrađivati« [5], to je hod koji poduzimamo zajedničkim snagama u stalnom traženju općeg dobra i uz predano zalaganje da održimo zadanu riječ i poštujemo pravo. Uzajamno slušanje može dovesti do toga da poraste međusobno poznavanje i poštivanje, sve dotle da u neprijatelju vidimo lice brata ili sestre.

Proces mira stoga zahtijeva trajnu predanost. To je strpljivi rad na traženju istine i pravde, kojim se odaje počast žrtvama i koji otvara put, korak po korak, zajedničkoj nadi jačoj od želje za osvetom. U pravnoj državi demokracija može biti značajna paradigma ovog procesa, pod uvjetom da je utemeljena na pravdi i predanom zalaganju oko zaštite prava svakog pojedinca, posebno onoga koji je slab ili marginaliziran, u stalnom traganju za istinom. [6] To je društvena konstrukcija i nešto što se gradi kontinuirano gdje svaki pojedinac daje odgovorno svoj doprinos na svim razinama lokalne, nacionalne i globalne zajednice. Kao što je isticao sveti Pavao VI.: »Dvojaka težnja prema jednakosti i prema učešću usmjerena je ka promicanju demokratskog tipa društva [...]. Ovo predmnijeva važnost odgoja za udruženi život i kojem će, osim obaviještenosti o pravima svakog od nas, biti osvjetljena i nužna protuteža tim pravima: priznavanje vlastitih dužnosti prema drugima. Značaj i vršenje dužnosti zavisi od vladanja sobom, zatim od prihvaćanja odgovornosti i granica u služenju slobodi pojedinca ili skupine« [7].

Nasuprot tome, podjela među članovima društva, povećanje društvenih nejednakosti i odbijanje korištenja sredstava kojima će se osigurati cjeloviti ljudski razvoj ugrožavaju težnju općem dobru. Međutim, strpljivi rad koji se temelje na snazi riječi i istine može kod ljudi ponovno probuditi sposobnost za suosjećanje i kreativnu solidarnost.

U našem kršćanskom iskustvu neprestano se spominjemo Krista koji je dao svoj život da nas pomiri s Bogom (usp. *Rim* 5, 6-11). Crkva u punini sudjeluje u traženju pravednog društvenog poretke. Ona nastavlja služiti općem dobru i jačati nadu mira prenošenjem kršćanskih vrijednosti i moralnog učenja te svojim društvenim i odgojno-obrazovnim djelima.

3. Mir – put pomirenja u bratskom zajedništvu

Biblija, na osobit način po riječima prorokâ, podsjeća savjesti i narode na Božji savez s ljudski rodnom. Riječ je o tome da se odustane od želje za dominacijom nad drugima i da naučimo gledati jedni druge kao osobe, kao djecu Božju, kao braću. Drugoga se nikada ne smije ograničiti na ono što bi mogao reći ili učiniti nego ga treba promatrati kroz prizmu obećanja koje nosi u sebi. Samo ako se odabere put poštivanja moguće je razbiti spiralu osvete i krenuti putom nade.

Misao vodilja u tome nam je evanđeoski odlomak koji donosi sljedeći razgovor između Petra i Isusa: »Tada pristupi k njemu Petar i reče: "Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?" Kaže mu Isus: "Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam"« (*Mt* 18, 21-22). Taj put pomirenja

poziva nas da u dubini srca pronađemo snagu oprostjenja i sposobnost da jedni u drugima prepoznamo braću i sestre. Naučiti živjeti u opraštanju povećava našu sposobnost da postanemo žene i muškarci mira.

Ono što je istinito za mir u društvenoj vrijedi i za političku i ekonomsku sferu, jer pitanje mira prožima sve dimenzije života zajednice: nikad neće biti istinskoga mira ako ne budemo u stanju graditi pravedniji ekonomski sustav. Kao što je Benedikt XVI., prije deset godina, napisao u enciklici *Caritas in veritate*: »Želimo li pobijediti nerazvijenost, potrebno je je nastojati ne samo oko poboljšanja transakcija koje se zasnivaju na razmjeni te učvršćivanja javnih struktura čija je zadaća pružati pomoć nego osobito oko sve većeg, štoviše globalnog otvaranja onim oblicima ekonomske djelatnosti koji su obilježeni znatnim udjelom besplatnosti i zajedništva« (br. 39).

4. Mir – put ekološkog obraćenja

»Ako je pogrešno shvaćanje vlastitih načela kojiput dovelo do toga da smo opravdali loše postupanje s prirodom, čovjekovo okrutno vladanje nad stvorenim svijetom ili ratove, nepravde i nasilja, kao vjernici trebamo priznati da na taj način nismo bili vjerni blagu mudrosti koje smo bili dužni štiti i čuvati« [8].

Suočeni s posljedicama našeg neprijateljstva prema drugima, našeg nepoštivanja zajedničkog doma i nasilnog iskorištavanja prirodnih dobara – koje se promatra isključivo kao korisna sredstva za ostvarivanje neposredne zarade, bez poštivanja lokalnih zajednica, zajedničkog dobra i same prirode – potrebno nam je ekološko obraćenje.

Nedavna Sinoda o Amazoniji potiče nas uputiti poziv za obnovu mirnog odnosa između zajednica i zemlje, između sadašnjosti i prošlosti, između iskustva i nada.

Ovaj put pomirenja također zahtijeva oslušivanje i kontemplaciju svijeta koji nam je Bog dao kao dar da od njega učinimo naš zajednički dom. Naime, prirodna dobra, mnogobrojni oblici života i sama Zemlja povjereni su nam »da ih obrađujemo i čuvamo« (usp. *Post2*, 15) također za buduće naraštaje, odgovornim i aktivnim sudjelovanjem svijetu. Moramo, k tome, promijeniti svoja uvjerenja i poglede i postati otvoreniji za susret s drugima i prihvaćanje dara stvaranja, koji odražava ljepotu i mudrost svojega Stvoritelja.

To je, na osobit način, izvor dubljih motivacija i novog načina da prebivamo u našem zajedničkom domu, da živimo rame uz rame jedni s drugima sa svojim različitostima, da poštujemo i slavimo život koji smo primili i dijelimo s drugima, da se pobrinemo oko stvaranja životnih uvjeta i modela društva koji potpomažu trajnost života i razvoj općeg dobra čitave ljudske obitelji.

Ekološko obraćenje na koje pozivamo vodi nas do toga da na nov način gledamo na život, promatrajući darežljivost Stvoritelja koji nam je darovao Zemlju i koji nas poziva na radosnu umjerenost u zajedničkom dijeljenju svega. To obraćenje treba shvatiti na cjeloviti način, kao promjenu odnosâ prema sestrama i braći, prema drugim živim bićima, prema stvorovima u svoj njihovoj bogatoj raznolikosti i prema Stvoritelju koji je izvor i

početak svekolikog života. Za kršćanina ono zahtijeva da »plodovi njihova susreta s Isusom Kristom izađu na vidjelo u njihovim odnosima sa svijetom koji ih okružuje«. [9]

5. Dobivaš onoliko koliko se nadaš [10]

Put pomirenja iziskuje strpljivost i povjerenje. Mir se ne može postići ako mu se ne nadamo.

U prvom redu, to znači vjerovati u mogućnost mira, vjerovati da drugi, baš kao i mi, trebaju mir. U tome se možemo nadahnjivati ljubavlju koju Bog ima prema svakome od nas, ljubavlju koja je oslobađajuća, bezgranična, besplatna i neumorna.

Strah je često izvor sukoba. Stoga je važno nadići svoje ljudske strahove i prepoznati da smo potrebna djeca pred Onim koji nas ljubi i očekuje, kao otac rasipnog sina (usp. *Lk* 15, 11-24). Kultura bratskog susreta slama kulturu prijjetnji. Ona svaki susret pretvara u mogućnost i dar Božje velikodušne ljubavi. Vodi nas onkraj granica naših uskih obzora i stalno nas potiče na život u duhu sveopćega bratstva, kao djeca jednog nebeskog Oca.

Za Kristove sljedbenike taj je put također poduprt sakramentom pomirenja, koji je Gospodin dao za oprostjenje grijeha krštenikâ. Taj sakrament Crkve, koji obnavlja pojedince i zajednice, poziva uprijeti svoju pogled u Isusa, koji je »uspostavivši mir krvlju križa njegova izmiri(o) sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima« (*Ko*/1, 20) i traži od nas da u mislima, riječima i djelima odbacimo svako nasilje bilo prema blišnjima, bilo prema stvorenom svijetu.

Milost Boga Oca daruje se kao bezuvjetna ljubav. Dobivši njegov oprost u Kristu, možemo krenuti na put da ga ponudimo muškarcima i ženama našeg vremena. Iz dana u dan, Duh Sveti sugerira nam stavove i riječi kako bismo postali graditelji pravde i mira.

Neka nas Bog mira blagoslovi i pritekne nam u pomoć.

Neka nas Marija, Majka Kneza mira i Majka svih naroda na zemlji, prati i bude nam potpora na svakom koraku našeg puta pomirenja.

I neka svaka osoba, dolaskom na ovaj svijet, uzmogne upoznati život mira i u potpunosti razvijati obećanje života i ljubavi koje nosi u sebi.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2019.

FRANJO

[1] Benedikt XVI., Enc. *Spe salvi* (30. studenoga 2007.), 1.

[2] *Govor o nuklearnom oružju*, Nagasaki, Park "Atomic Bomb Hypocenter", 24. studenoga 2019.

[3] Usp. *Homilija u Lampedusi*, 8. srpnja 2013.

[4] *Govor o miru*, Hiroshima, Memorijal mira, 24. studenoga 2019.

[5] Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 78.

[6] Usp. Benedikt XVI., *Obraćanje vođama udruga talijanskih kršćanskih radnika (Discorso ai dirigenti delle Associazioni Cristiane Lavoratori Italiani)*, 27. siječnja 2006.

[7] Apost. pismo *Octogesima adveniens* (14. svibnja 1971.), 24.

[8] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 200.

[9] *Ibid.*, 217.

[10] Usp. Sv. Ivan od Križa, *Tamna noć*, II, 21, 8.

ADMIRABILE SIGNUM
- APOSTOLSKO PISMO SVETOGA OCA FRANJE O ZNAČENJU
I VRIJEDNOSTI JASLICA

1. Čudesan znak jasala, tako drag kršćanskom puku oduvijek pobuđuje divljenje i čuđenje. Prikaz Isusova rođenja po sebi je jednostavan i radostan navještaj otajstva utjelovljenja Božjega Sina. Jaslice su poput živog evanđelja koje izobilno teče sa stranica Svetoga pisma. Dok promatramo prizor Isusova rođenja pozvani smo poduzeti hod u duhu privučeni poniznošću Boga koji je postao čovjekom kako bi se susreo sa svakim muškarcem i ženom. I otkrivamo da nas On toliko ljubi da je postao jedno s nama kako bismo i mi mogli postati jedno s Njim.

Ovim pismom želim podržati lijepu obiteljsku tradiciju pripremanja jaslica u danima prije Božića, ali i običaj njihova postavljanja na radnome mjestu, u školama, bolnicama, zatvorima, na gradskim trgovima...

Tu uvijek dolazi do izražaja velika maštovitost i kreativnost u korištenju najrazličitijih materijala za stvaranje malih remek-djela ljepote. To se uči još od malih nogu kad majka i otac, zajedno s bakama i djedovima, prenose tu radosnu tradiciju koja sadrži u sebi bogatstvo pučke pobožnosti. Nadam se da taj običaj neće nikada nestati i da će se, tamo gdje je napušten, ponovno otkriti i oživjeti.

2. Porijeklo jaslica nalazimo prije svega u pojedinim detaljima iz Isusova rođenja u Betlehemu. Evanđelist Luka jednostavno kaže da Marija »porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jasje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu« (2, 7). Isus je položen u jasje, što se na latinskom kaže praesepeium od čega dolazi talijanska riječ "presepe", na hrvatskom "jaslice".

Došavši na ovaj svijet Božji Sin pronalazi mjesto gdje se hrane životinje. Slama postaje prvom posteljom Onome koji će se objaviti kao »kruh koji je sišao s neba« (Iv 6, 41). Tu je simboliku dokučio već sveti Augustin, zajedno s ostalim crkvenim ocima, kad je napisao: »Ležeći u jaslama postao je našom hranom« (Serm. 189,4). Jaslice, zapravo, sadrže različita otajstva iz Isusova života i približavaju ih našem svakodnevnom životu.

No prijedimo odmah na porijeklo jaslica kakvim ih mi poznajemo. Vratimo se u mislima u talijanski gradić Greccio, nedaleko od Rietija. Ondje se sveti Franjo navratio najvjerojatnije na povratku iz Rima, gdje je 29. studenoga 1223. od pape Honorija III. dobio potvrdu svoga Pravila. Franjo je prije toga posjetio Svetu Zemlju i spilje u Grecciu su ga osobito podsjećale na krajolik Betlehema. Moguće je da su se Asiškog siromaška u Rimu duboko dojmili mozaici u rimskoj bazilici Svete Marije Velike na kojima je prikazano Isusovo rođenje tik do mjesta gdje su se, prema drevnoj predaji, čuvale drvene jasje.

U Franjevačkim izvorima detaljno je opisano što se tada zbilo u Grecciu. Petnaest dana prije Božića Franjo je zamolio nekog mještanina koji se zvao Ivan da mu pomogne ostvariti jednu želju: »Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Bet-

lehemu i na njegove djetinje potrebe i neprilike, tj. kako je bilo smješteno u jasllice i položeno na slamu u nazočnosti vola i magarca« [1]. Tek što je to čuo njegov je vjerni prijatelj odmah na naznačenome mjestu otišao pripremiti sve što je svetac poželio. Dana 25. prosinca u Greccio su došla mnoga braća iz raznih krajeva, a zajedno s njima i muškarci i žene iz ubogih kućica toga kraja, koji su donijeli cvijeće i zublje koje su rasvjetljivale tu svetu noć. Kad je došao, Franjo je našao jaslce sa sijenom, vola i magarca. Pred prizorom Isusova rođenja svi prisutni doživjeli su novu i neizrecivu radost, koju nikada ranije nisu iskusili. Svećenik je zatim svečano slavio euharistiju na jaslama, pokazujući vezu između utjelovljenja Sina Božjega i euharistije. U toj prigodi u Grecciu nije bilo kipova: jasllice su realizirali i oživjeli svi prisutni.[2]

Tako je nastala naša tradicija: svi okupljeni oko spilje i puni radosti. Ono što se ondje odigrava i oni koji postaju dionici toga otajstva stopljeni su u jedno.

Toma Čelanski, prvi životopisac svetoga Franje, podsjeća da je taj jednostavan i dirljiv prizor bio popraćen darom čudesnog viđenja: netko od prisutnih vidio je samo Djetešce Isusa kako leži u jaslama. S tih jaslca iz Božića 1223. godine, »svi se radosni povratite kući«.[3]

3. Jednostavnošću toga znaka sveti Franjo je ostvario veliko djelo evangelizacije. Njegovo je učenje duboko prodrlo u srce kršćanâ i ostaje sve do naših dana istinski način prikazivanja ljepote naše vjere u jednostavnosti znakova. Uostalom, samo mjesto na kojem su izrađene prve jasllice izražava i pobuđuje te osjećaje. Greccio postaje utočištem za dušu koja se skriva na hridi kako bi utonula u tišinu.

Zašto jasllice pobuđuju takvo čuđenje i izazivaju takvo ganuće u srcu? Ponajprije zato što očituju Božju nježnu ljubav. On, Stvoritelj univerzuma, spušta se na našu malenost. Dar života, koji je svaki put iznova za nas tajanstven, još nas više očarava kad vidimo da je Onaj koji je rođen od Marije izvor svakoga života i svedržitelj. U Isusu nam je Otac dao brata koji dolazi tražiti nas kad god smo zbunjeni ili odlutamo s pravoga puta, vjerni prijatelj koji je uvijek uz nas. Dao nam je svoga Sina koji nam oprašta i oslobađa nas grijeha.

Postavljanje jaslca u našim domovima pomaže nam ponovno oživjeti povijest onoga što se zbilo u Betlehemu.

Naravno, evanđeljâ ostaju trajni izvor koji omogućuje razumjeti i meditirati o tome događaju. Ipak, njegovo prikazivanje u jaslicama pomaže nam dočarati prizore, dotiče naša čuvstva i poziva nas da se osjetimo dijelom povijesti spasenja kao suvremenici događaja koji je živ i stvaran u najrazličitijim povijesnim i kulturnim okruženjima.

Na poseban način, još tamo od Franjina vremena u kojem su nastale, jasllice su poziv da "doživimo" i "opipamo" siromaštvo koje je Božji Sin izabrao za sebe u svome utjelovljenju i tako nas implicitno pozivaju da ga slijedimo na putu poniznosti, siromaštva i samoodricanja koji vodi od betlehemske jaslce do križa. To je poziv da ga upoznamo i milosrdno mu služimo u braći i sestrama kojima je pomoć najpotrebnija (usp. Mt 25, 31-46).

4. Sada bih htio razmotriti razne znakove jaslica kako bi se dokučilo njihovo dublje značenje. Promatramo ponajprije pozadinu, zvjezdano nebo obavijeno tamom i tišinom noći. Činimo to ne samo zbog vjernosti evanđeoskim izvješćima, nego također zbog značenja koje to ima.

Sjetimo se samo koliko smo puta u svome životu iskusili tamu noći. Pa ipak, Bog nas ni u tim trenucima ne ostavlja same, nego ostaje s nama da odgovori na naša odsudna pitanja o smislu života: tko sam? Odakle dolazim? Zašto sam rođen u ovom povijesnom trenutku? Zašto ljubim? Zašto patim? Zašto ću umrijeti? Da bi dao odgovor na ta pitanja, Bog je postao čovjekom. Njegova blizina donosi svjetlo tamo gdje je tama i obasjava one što obitavaju u tami patnje (usp. Lk 1, 17).

Vrijedi također obratiti pažnju na krajolike koji su sastavni dio jaslica i koji često uključuju ruševine drevnih kuća ili građevina, koje u nekim slučajevima zamjenjuju Betlehemsku spilju i postaju dom Svete obitelji. Čini se da se te ruševine nadahnjuju na *Legenda Aurea* (Zlatna legenda) dominikanca Jacobusa de Voraginea (Jakov iz Varazzea) (13. st.) gdje čitamo o poganskom vjerovanju prema kojem se Hram mira u Rimu srušio u trenutku kad je Djevica rodila. Te su ruševine prije svega vidljivi znak palog čovječanstva, svega onoga što propada, što je raspadljivo i rastužuje. To okruženje koje je uprizoreno kazuje nam da je Isus novost usred ostarjelog svijeta, da je došao iscijeliti i ponovno sagraditi, vratiti svijetu i našem životu izvorni sjaj.

5. Kakvi nas tek osjećaji trebaju obuzeti dok u jaslice postavljamo planine, potoke, ovce i pastire! Na taj se način spominjemo, kao što su proroci navijestili, kako se sav stvoreni svijet raduje Mesijinu dolasku. Anđeli i zvijezda repatica znak su da smo i mi pozvani zaputiti se prema spilji i pokloniti se Gospodinu.

»Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin« (Lk 2, 15): tako govore pastiri jedan drugome nakon navještaja koji začuše iz usta anđelâ. U tome jednostavnom opisu daje nam se vrlo lijepa pouka. Za razliku od mnogih drugih ljudi koji su zaokupljeni nebrojenim drugim stvarima, pastiri postaju prvi svjedoci onoga bitnog, to jest dara spasenja koje se daje. Najponizniji i najsiromašniji su ti koji znaju prihvatiti događaj utjelovljenja. Bogu koji nam dolazi u susret u Djetecu Isusu pastiri odgovaraju tako da kreću na put prema Njemu kako bi doživjeli susret ispunjen ljubavlju i zahvalnim divljenjem.

Upravo je taj susret između Boga i njegove djece, zahvaljujući Isusu, kolijevka naše vjere i predstavlja njenu jedinstvenu ljepotu, koja se zrcali na osobit način u jaslicama.

6. U jaslice se obično stavlja mnogo simboličnih figura. Nalazimo u njima prije svega prosjake i ljude koji ne poznaju drugog obilja doli obilja srca. Oni su s punim pravom blizu Djetecu Isusu, nitko ih ne može otjerati ili udaljiti od te sklepane kolijevke od koje siromašni svojom pojavom nimalo ne odudaraju. Siromašni su, štoviše, povlašteni dio tog otajstva i često su više i bolje od drugih kadri prepoznati prisutnost Boga među nama.

Siromašni i jednostavni svojom prisutnošću u jaslicama podsjećaju da je Bog postao čovjekom radi onih koji osjećaju najveću potrebu za njegovom ljubavlju i traže njegovu blizinu. Isus, »krotka i ponizna srca« (Mt 11, 29), rođen je siromašan, živio je jednostavnim životom kako bi nas naučio razumjeti što je bitno i to svojim životom pokazati. Jaslice šalju jasnu poruku da se ne smijemo dati zavarati bogatstvom i mnogobrojnim ponudama površne i časovite sreće. Herodova je palača u pozadini, zatvorena, gluha za navještaj radosti.

Rođenjem u jaslama sâm Bog pokreće jedinu istinsku revoluciju koja daje nadu i dostojanstvo obespravljenima i marginaliziranima: revolucija je to ljubavi, revolucija nježnosti. Isus iz jaslina krotko, ali u isti mah snažno poziva na dijeljenje kao putu koji vodi prema humanijem i bratskijem svijetu u kojem nitko nije isključen ili marginaliziran.

Djeca – ali i odrasli! – često vole dodavati u jaslice druge figurice koje naizgled nemaju nikakve veze s evanđeoskim izvješćima. No, tom se maštovitošću želi reći to da u tom novom svijetu u koji je Isus uveo ima mjesta za sve što je doista ljudsko i za sva Božja stvorenja.

Od pastira do kovača, od pekara do glazbenikâ, od žena koje nose vrčeve vode do djece koja se igraju... sve to progovara o svakodnevnoj svetosti, radosti obavljanja običnih, svakodnevnih stvari na izvanredan način kad Isus dijeli svoj božanski život s nama.

7. Malo-pomalo i stigli smo do spilje gdje nalazimo likove Marije i Josipa. Marija je majka koja promatra svoje djeteta i pokazuje ga onima koji ga dolaze posjetiti. Njezin nas lik potiče da razmišljamo o velikome otajstvu kojim je zahvaćena ta djevojka kad je Bog pokucao na vrata njenog bezgrešnog srca. Marija je s punom poslušnošću odgovorila na anđelov navještaj kojim se od nje traži da postane Majkom Božjom. Njezine riječi: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« (Lk 1, 38), za sve nas su svjedočanstvo kako se u vjeri prepustiti Božjoj volji. Tim svojim "da" Marija je postala majka Sina Božjega ne izgubivši, nego, zahvaljujući Njemu, posvetivši svoje djevičanstvo. U njoj vidimo Majku Božju koja svog Sina ne drži samo za sebe, nego poziva sve da poslušaju njegovu riječ i provode je u djelo (usp. Iv 2, 5).

Uz Mariju stoji sveti Josip koji zauzima stav onoga koji štiti Dijete i njegovu majku. Obično je prikazan sa štapom u ruci, a ponekad i kako drži svjetiljku. Sveti Josip igra važnu ulogu u životu Isusa i Marije. On je čuvar koji neumorno štiti svoju obitelj. Kad ga je Bog upozorio na Herodovu prijetnju, bez oklijevanja je krenuo na put i pobjegao u Egipat (usp. Mt 2, 13-15). A kad je opasnost prošla s obitelji se vratio u Nazaret, gdje će biti prvi odgajatelj Isusa dok je bio dječak, a kasnije mladić. Josip je u svome srcu nosio veliko otajstvo kojim je bio obavijen Isus i njegova zaručnica Marija i kao pravednik uvijek se pouzdavao u Božju volju i vršio je.

8. Kad na Božić u jaslice stavimo kipiće Djeteta Isusa u njima zaiskri život. Bog se predstavlja tako, u djetetu, da bismo ga primili u naručje.

U slabosti i krhkosti skriva svoju moć koja sve stvara i preobražava. Čini se nemogućim, ali je tako: u Isusu je Bog bio dijete i kao takav je želio otkriti veličinu svoje ljubavi koja se očituje u osmijehu i rukama koje se pružaju prema svima.

Rođenje djeteta budi radost i čuđenje, jer nam pred oči stavlja veliki misterij života. Promatrajući mlade bračne parove kako im u očima blista sjaj dok gledaju svoje novorođeno dijete možemo shvatiti Marijine i Josipove osjećaje koji su, gledajući dijete Isusa, osjetili Božju prisutnost u svom životu.

»Život se očitova« (1 Iv 1, 2). Tim riječima apostol Ivan sažima otajstvo utjelovljenja. Jaslice nam omogućuje vidjeti i dotaći taj jedinstveni i izvanredni događaj koji je promijenio tijek povijesti i prema kojem se određuje računanje godina prije i nakon Kristova rođenja.

Način na koji Bog djeluje ostavlja nas malne bez daha, jer se čini nemogućim da će se On lišiti svoje slave da postane čovjekom poput nas. Kakvog li iznenađenja vidjeti Boga koji radi sve isto što i mi: spava, hrani se majčinim mlijekom, plače i igra se kao i sva druga djeca!

Bog nas, kao i uvijek, zbunjuje. On je nepredvidiv, neprestano je izvan naših shema. Dakle, jaslice, dok nam prikazuju Boga onakvim kakav je ušao u naš svijet, potiču nas da razmišljamo o tome kako je naš život dio Božjeg života; pozivaju nas da postanemo njegovi učenici ako želimo postići konačni smisao života.

9. Kad se približi svetkovina Bogojavljenja u jaslice se stavljaju figure triju mudraca. Motreći zvijezdu, ti mudri i bogati ljudi s Istoka zaputili su se prema Betlehemu kako bi upoznali Isusa i prinijeli mu svoje darove: zlato, tamjan i smirnu. I ti skupi darovi imaju alegorijsko značenje: zlatom se iskazuje počast Isusovu kraljevskom dostojanstvu, tamjanom njegovu božanstvu, a smirnom njegovu svetom čovještvu koje će iskusiti smrt i ukop.

Dok u jaslicama promatramo taj prizor pozvani smo razmišljati o tome kako je zadaća svakog kršćanina biti vjerovjesnikom (evangelizatorom). Svaki je od nas pozvan biti blagovjesnikom svjedočeći konkretnim djelima milosrđa radost što je susreo Isusa i njegovu ljubav.

Mudraci nas uče da katkad, da bi se prispjelo Kristu, treba prijeći jako dalek put. To su imućni ljudi, mudraci iz daleka, koji u sebi nose čežnju za beskonačnim i kreću na dugo i opasno putovanje koje će ih dovesti čak do Betlehema (usp. Mt 2, 1-12). Kad su se našli pred Djetetom Kraljem obuzela ih je velika radost. Ne daju se sablazniti siromašnim ambijentom, ne oklijevaju pasti ničice pred njim i pokloniti mu se. Klečeći pred njim shvaćaju da Bog, kao što suverenom mudročcu upravlja zvijezdama, tako vodi tijek povijesti, zbacujući silne s prijestolja i uzvisujući ponizne. Po povratku u svoj kraj sigurno su drugima govorili o tom čudesnom susretu s Mesijom čime su započeli putovanje evanđelja među narodima.

10. Pred jaslicama misli nam se rado vraćaju u vrijeme dok smo bili djeca i nestrpljivo iščekivali kad će se one početi postavljati. Ta nas sjećanja vode do toga da uvijek iznova

postajemo svjesni velikoga dara kojeg smo primili od onih koji su nam prenijeli vjeru i ujedno nam daju osjetiti dužnost i radost da se i djeci i unucima omogući da dožive isto iskustvo. Nije važno u kojem se obliku jasllice postavlja, mogu uvijek biti iste ili ih se može mijenjati svake godine; ono što je važno jest to da govore našem životu.

Posvuda i u svakom obliku jasllice govore o Božjoj ljubavi, ljubavi Boga koji je postao djetetom da nam poruči koliko je bliz svakom ljudskom biću, u kojem god da se stanju nalazilo.

Draga braćo i sestre, jasllice su dio lijepog i zahtjevnog procesa prenošenja vjere. Počevši od djetinjstva, a zatim u svakoj životnoj dobi, one nas uče kontemplirati Isusa, oćutjeti Božju ljubav prema nama, osjetiti i vjerovati da je Bog s nama, a mi s Njim, svi kao djeca i braća zahvaljujući tom Djetetu Sinu Božjem i Djevici Mariji. I osjetiti da se u tome krije sreća. U školi svetog Franje otvorimo srce toj jednostavnoj milosti, pustimo da to ćuđenje iznjedri poniznu molitvu: naše "hvala" Bogu koji je želio s nama podijeliti sve kako nas nikada ne bi ostavio same.

Dano u Grecciu, u Svetišću jasllica, 1. prosinca 2019. godine, sedme pontifikata.

FRANJO

---

[1] Toma Čelanski, Vita Prima, 84: Fonti francescane (FF), br. 468.

[2] Usp. ibid., 85: FF, br. 469.

[3] Ibid., 86: FF, br. 470.

PORUKA POMORCIMA I RIBARIMA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2019.

Sveti Nikola zaštitnik u nevolji i pomoćnik obitelji

Draga braćo i sestre u vjeri Kristovoj!

Dragi pomorci i ribari!

Sveti Nikola zaštitnik je pomoraca i ribara. Umro je 6. prosinca 327. godine te je pokopan u Miri. Zbog turskih osvajanja tijelo mu je preneseno u talijanski grad Bari gdje se i danas nalaze njegove relikvije. O njemu su isprićane mnoge legende, pobožne predaje. One uvijek govore o svećevnoj dobroti i želji da pomogne potrebnome, da izbavi iz nevolje. Prema predaji Nikola je ćinio velika ćudesa. Ozdravljao je bolesne i tješio ljude u svim potrebama. Poput Isusa smiruje uzburkano more i zato je zaštitnik mornara. Napose mu pripisuju da je ćinio velike stvari pomažući djecu, sve do najvećih ćudesa.

Ukaže se tamo gdje je prijetila velika pogibelj, gdje je bila ugrožena obitelj i dostojanstvo ćovjeka. Svojom pomoći sveti Nikola preokrene nevoljne okolnosti u dobar ishod.

Pobožnost svetom Nikoli, utjecanje pod njegov zagovor, ima više stoljetnu tradiciju u pravo među pomorcima i ribarima. Zbog njegove dobrote i pomaganja djeci postao je zaštitni znak darivanja djece o njegovu spomendanu.

Ljudi od mora, pomorci, ribari i svakovrsni moreplovci dobro znaju što je prevrtljivost vremena i nepredvidiva ćud mora. Stari bi rekli: More puno moré! Plovidba i ribarenje uvijek predstavlja put u neizvjesno, neočekivano, nepredvidivo. Usprkos modernoj tehnologiji i raznim dostignućima plovidba je i danas jednako opasna. Čovjek se ne može pouzdati samo u svoja dostignuća, sposobnosti, snagu motora ili veličinu broda. Nevera uvijek iznenadi. Valovi mogu biti veoma veliki. Pokazalo je to i posljednje jugo na Jadranu, te nedavne pogibije pomoraca na oceanu.

U prenesenom smislu nevere i valovi života uvijek su nepredvidivi. Život pomoraca i ribara, uz neizvjesnost plovidbe donosi i odvojenost od obitelji. Očevi i sinovi, a danas već žene i majke, bordižaju morima dok ih obitelj, djeca i najbliži čekaju da se vrate. Poseban je to život obitelji kad višemjesečna razdvojenost traži čvrstu ljubav i vjernost, ustrajnu molitvenu povezanost makar bili miljama udaljeni.

Vjernička duša bira sebi nebeske zaštitnike zato što je svjesna da postoje stanja i događaji koja nas nadilaze i koja su izvan ljudske kontrole. Tada nam samo Nebo može pomoći, jer su takva stanja u dosegu Neba, tj. Boga Oca stvoritelja i onih koji su na posebn način s njim povezani, a to su sveci jer odražavaju Božju ljubav i dobrotu.

Tako je i sveti Nikola biskup postao zaštitnik pomoraca i ribara zato što su pomorci prepoznali u njemu Božjeg čovjeka koji im može biti pomoćnik i zagovornik dok plove neizmjernim morskim prostranstvima na kojima i najveća ljudska građevina izgleda kao orahova ljuska.

Sveti Nikola pomaže nam razumjeti kako smo pred silama stvorene prirode maleni, potrebni pomoći, potrebni zagovornika i zaštitnika. Moleći se Bogu po zagovoru sveca on svojim primjerom vjere i pouzdanja jača našu vjeru i pomaže nam staviti sebe, svoj život i svoje najbliže u ruke providnosti Božje. Molimo se svetom Nikoli i za pomorce koji su na morima izgubili život, dovršili svoju plovidbu, da uplove u luku vječnosti gdje ih više nikakva nevera ne može stići jer su pred licem Svevišnjega.

Neka zagovor svetog Nikole čuva obitelji pomoraca i ribara da ustraju živjeti jedni za druge u ljubavi i sebedarju, te na taj način prikažu Bogu sve svoje muke plovidbe i „kruha sa sedam kora“. Primjer svečeva života neka ih krijepi u pouzdanju, dobrotvornosti i velikodušnosti.

Čestitam vam dan svetoga Nikole i želim vam blagoslovljenu plovidbu morima. Neka sve vas i vaše najmilije na tome putovanju prati nebeska zaštita Svemogućeg Boga po moćnom zagovoru svetog Nikole.

U Šibeniku, 27. studenoga 2019.

✠ Tomislav Rogić, šibenski biskup
Predsjednik Odbora HBK za pastoral pomoraca

PORUKA MONS. JOSIPA MRZLJAKA ZA NEDJELJU CARITASA**»UPAMTI DA U BOŽJIM OČIMA NIŠTA NIJE MALENO. SVE ŠTO ČINIŠ ČINI S LJUBAVLJU.«***sv. Mala Terezija*

Draga braćo i sestre, dragi prijatelji Caritasa!

I ove godine treću nedjelju u došašću slavimo kao Nedjelju Caritasa. U svim župama na području Hrvatske biskupske konferencije, odlukom naš biskupa, molit ćemo za potrebite, siromašne, odbačene i one na rubu društva te prikupljati milostinju za potrebe djelovanja župnog, biskupijskog i nacionalnog Caritasa u Hrvatskoj.

Ovu nedjelju, u već bližoj pripravi za slavlje rođenja našeg Spasitelja, pozivam Vas da zajedno promislimo o preobražavajućoj snazi iskustva ljubavi, Božje ljubavi, o značenju i smislu zajedništva, da si posvijestimo i pokajemo se za sva ona djela i propuste kojima činimo zlo našim bližnjima. Razmatrat ćemo o tome u duhu Papina obraćanja sudionicima 21. zasjedanja Caritasa Internationalis. Primivši 27. svibnja 2019. u Rimu na audijenciju 400 djelatnika Caritasa sa svih kontinenata, papa Franjo ponajprije podsjeća da se ne može govoriti o milosrdnoj ljubavi i živjeti u luksuzu, s obzirom na to da milosrdna ljubav nije pobožan osjećaj, nego iskustven susret s Kristom. Milosrdna ljubav nije obično davanje. Kada bi njezina narav bila takva, Crkva bi postala humanitarna agencija, a karitativna služba njezin logistički odjel. No Crkva to nije! Ona je u Kristu, znak i sredstvo Božje ljubavi za čovječanstvo i za sve stvoreno, naš zajednički dom.

Nadalje, Papa upozorava da su siromašni prije svega osobe, u njihovim licima skriva se Kristovo lice, jer su Njegovo tijelo, znakovi Njegova raspetog tijela, te mi moramo, obzirno i nježnošću majke Crkve, doći do njih i na krajnjim periferijama. Bog ne želi da prema siromašnima gajimo općenitu ljubav i solidarnost, nego da u njima susrećemo Njega samog. Siromašni nisu brojevi, nego osobe! Živeći sa siromašnima učimo u duhu siromaštva provoditi u djelo milosrdnu ljubav, učimo da je milosrdna ljubav uzajamno dijeljenje, ističe Sveti Otac.

Treća je misao o zajedništvu koje objašnjava samu bit Crkve. Crkveno zajedništvo jest zajedništvo u Kristu i u Crkvi koja pokreće, prati i podupire službu milosrdne ljubavi, bilo u samim zajednicama, bilo u žurnim prilikama u cijelom svijetu. Kako ističe apostolska pobudnica 'Radost evanđelja': „opredjeljenje za siromašne mora se prevesti u povlaštenu i prioritetnu vjersku brigu“. Bez elementa osobnog susreta s materijalno i duhovno potrebitom braćom i sestrama, bez autentična dijeljenja darova i dobara koje posjedujemo i kojima se koristimo, živimo tek licemjernu i prijetvornu milosrdnu ljubav, koja se identificira s milostinjom, dobročinstvom ili smirujućom tabletom za naše nemirne savjesti – rekao je papa Franjo i dodao: „Milosrdna ljubav koja ne zahvaća u džep lažna je ljubav, milosrdna ljubav koja ne uključuje srce, dušu i cijelo naše biće samo je ideja milosrdne ljubavi koja još nije ostvarena.“

Ljudsko biće ima potrebu biti bezuvjetno voljeno; tko ne primi tu ljubav, u sebi nosi određenu neispunjenost. Ispunjavanje te praznine određenim zamjenama, prihvaćanjem

kompromisa i osrednjosti koji su samo blijedi okus ljubavi, produbljujemo nezrele ljubavi i navezanosti zavaravajući se da ćemo naći svjetlo života u nečem što je, u najboljem slučaju, samo njezin odraz. Bog koji je ljubav stvorio nas je za ljubav kako bismo ljubili druge ostajući ujedinjeni s Njim. Htjeti ljubiti bližnjega bez ljubavi prema Bogu bilo bi zavaravanje; isto tako, zavaravanje bi bilo htjeti ljubiti Boga bez ljubavi prema bližnjemu. Te dvije dimenzije ljubavi, prema Bogu i bližnjemu, ujedinjene, oznaka su Kristova učenika. Svakodnevno, odlučno, vjerno i predano činiti male znakove ljubavi prema bližnjem izgrađuje nas osobno, jača našu ljubav prema bližnjima i cijelom svijetu. Jer ljubavi ništa nije nemoguće!

Neka nam Blažena Djevica Marija svakodnevno pomaže prihvatiti i svjedočiti tu pokunu punu svjetla kako bi u svijetu raslo kraljevstvo Božje, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira. Amen!

Na blagdan svetog Martina, 11. studenoga 2019.

Josip Mrzljak,
predsjednik Hrvatskog Caritasa
i varaždinski biskup u miru

PORUKA KOMISIJE HBK »IUSTITIA ET PAX« ZA PREDSEDNIČKE IZBORE 2019.

Kao vjernici i građani podupiremo programe onih predsjedničkih kandidata koji promiču kulturu života, zauzimaju se za dostojanstvo žene i majke, djece i starijih osoba, štite obitelj utemeljenu na braku kao zajednici muškarca i žene, dosljedno poštuju vjersku slobodu, pravo na slobodan izbor vjerskog odgoja i na priziv savjesti u uvjetima što ih propisuje pozitivni zakon koji otvoreno niječe moralnu normu i suprotstavlja se zahtjevima moralnoga zakona koji štiti ljudski život od začeca do prirodne smrti, ističe se u poruci Komisije HBK-a »Iustitia et pax« povodom predstojećih predsjedničkih izbora objavljenoj 16. prosinca.

1. U prigodi nadolazećih predsjedničkih izbora, koji će se održati 22. prosinca ove godine, želimo podijeliti odgovornost trenutka s građanima Republike Hrvatske te sve potaknuti na izlazak na izbore kako bismo time pokazali da svjesno i savjesno preuzimamo odgovornost za opće dobro i daljnje unapređenje demokracije u hrvatskome društvu. To se na osobit način očekuje od vjernika, katolika, kao odgovornih i ravnopravnih članova društvene zajednice koji u socijalnom nauku Crkve pronalaze smjernice za politički život. Političko djelovanje, kao oblik neposredne skrbi za opće dobro, prijeko je potrebno i časno služenje u zajednici.

2. Donošenjem odgovorne i razborite odluke te davanjem svojega glasa, mi izražavamo svoje povjerenje i očekivanja od osobe koja će u sljedećih pet godina obnašati časnu i odgovornu službu predsjednika Republike. Naša je iskrena želja i poruka da osoba koja će ju obnašati dosljedno djeluje u skladu s ovlastima propisanim Ustavom i

zakonom. Budući da su te ovlasti većinom reprezentativne, očekujemo da ona bude moralni korektiv i savjest društva, da dosljedno štiti i promiče pravnu državu, vladavinu prava i jednakost svih građana u pravima i dužnostima, da poziva na socijalnu osjetljivost i primjerom prednjači u zauzimanju za siromašne i marginalizirane, da se neumorno zauzima za zaštitu dostojanstva radnika i rada te za pravednu raspodjelu javnih i društvenih dobara. Osobito očekujemo da u skladu s Ustavom bude jamac funkcioniranja institucija države, navlastito pravde i javne uprave, te da se zauzima za obranu i zaštitu konkretnog čovjeka i obitelji, kao temeljne stanice svakoga društva.

3. Kao vjernici i građani podupiremo programe onih predsjedničkih kandidata koji promiču kulturu života, zauzimaju se za dostojanstvo žene i majke, djece i starijih osoba, štite obitelj utemeljenu na braku kao zajednici muškarca i žene, dosljedno poštuju vjersku slobodu, pravo na slobodan izbor vjerskog odgoja i na priziv savjesti u uvjetima što ih propisuje pozitivni zakon koji otvoreno niječe moralnu normu i suprotstavlja se zahtjevima moralnoga zakona koji štiti ljudski život od začeca do prirodne smrti. Nema dvojbe kako se od osobe na čelu hrvatske države očekuje da ljubi i poštuje svoj narod. Očekujemo da svojim primjerom pokazuje zdravo domoljublje i da to pokazuje na način da se zauzima i bori za dobrobiti i legitimne interese svih hrvatskih građana, ali i otvorenim protivljenjem rasprodaji nacionalnoga bogatstva i naslijeđenoga blaga. Očekujemo također da Hrvate, koji žive u dijaspori, a posebice u Bosni i Hercegovini, gdje su oni jedan od tri konstitutivna naroda, poštuje i smatra važnim čimbenikom u ostvarivanju dobrih međunarodnih odnosa te da se zauzima za njihova nacionalna, politička i kulturna prava u zemljama u kojima žive.

4. Imajući na umu duboke i neraščišćene ideološke prijepore u Republici Hrvatskoj koji onemogućavaju oprost i pomirenje te ozbiljno narušavaju kulturu dijaloga i istinsku snošljivost različitosti, od budućega nositelja ove časne službe očekujemo da osudi sve zločine u skladu s duhom i slovom nekoliko rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (1096/1996, 1481/2006, 2819/2019) te hrvatskog Sabora iz lipnja 2006. godine, vodeći se pritom iskrenim pijetetom prema svim žrtvama, a ne revanšističkom logikom pobijeđenih i poraženih. Smatramo da je to jedan od bitnih preduvjeta za proces oprosta i pomirenja te za uspostavu željenoga društvenoga mira, nacionalnog jedinstva i istinskoga zajedništva u hrvatskome društvu. Očekujemo također da se zalaže za očuvanje i iznošenje cjelovite istine o Domovinskom ratu te da njeguje i promiče osobito poštovanje prema hrvatskim braniteljima i svima koji nose duboke rane i nezaliječene ožiljke ratnih stradanja.

5. Pozivamo vjernike i druge građane da ne podlegnu napasti ravnodušnosti i malodušja koje se nerijetko očituje tijekom izbora. Jer, ne izlazeći na glasovanje, mi drugima prepuštamo da odlučuju u naše ime o budućnosti hrvatskoga naroda i svih građana Republike Hrvatske. Pozivamo sve da se dobro informiraju o programima predsjedničkih kandidata te da svoj glas i povjerenje na izborima daju onoj osobi za koju po savjesti smatraju da najbolje odgovara zahtjevima njihova osobnog uvjerenja. Očekujemo da predsjednički kandidati u predizbornoj kampanji čuvaju dostojanstvo i čast, te primjerenim i korektnim postupanjem prema političkim protivnicima očituju svoju prikladnost za

obnašanje odgovorne državničke službe. Nadamo se da će i sredstva društvenoga prioritetavanja u predizbornoj utrci ispuniti visoke standarde profesionalnosti i očitovati potrebnu razinu tolerantnosti i demokratičnosti.

Zagreb, 16. prosinca 2019.

Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki
i predsjednik Komisije HBK-a »Iustitia et pax«

➤ **IZVJEŠTAJI**

SJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA HRVATSKOG CARITASA

– Zagreb, 12. studenoga 2019. –

Upravno vijeće Hrvatskog Caritasa održalo je u utorak 12. studenoga u zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu 54. sjednicu pod predsjedanjem biskupa Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskog Caritasa, a sjednicu je vodio i moderirao ravnatelj mons. Fabijan Svalina.

Biskup Josip Mrzljak zahvalio je vijećnicima na suradnji i svim zajedničkim uspjesima koji su ostvareni za njegova predsjedničkog mandata, rekavši kako se načini i područja rada djelovanja Caritasa na karitativnom, socijalnom i humanitarnom planu, ovisno o potrebama u Domovini i svijetu, mijenjaju sukladno izazovima i tegobama koje život stavlja pred nas.

»Ali, uvijek je važno obnavljati motivaciju za prepoznavanje siromaštva i hrabro zauzimanje za potrebite, osobito kroz zagovaranje na onim mjestima i kod onih, na raznim pozicijama moći, gdje njihov glas ne dopire.«

Središnja tema bio je sustav E-Caritas koji je uspješno integriran u većini nad/biskupijskih Caritasa dok će neki Caritasi, uslijed objektivnih teškoća u poslovanju i pratećim administrativnim procesima, sustav implementirati do kraja kalendarske godine. Prikupljeni i evidentirani podaci poslužit će za godišnje izvješće o djelovanju Caritasa na području socijalne skrbi, humanitarnog i karitativnog djelovanja za različite kategorije korisnika, npr. beskućnika, žrtava nasilja, socijalno ugroženih, nezaposlenih, korisnika pomoći iz FEAD-a, različitih socijalnih usluga, posudbe medicinskih i ortopedskih pomagala te broja volontera i volonterskih sati za 2019. godinu.

Ravnatelj mons. Svalina podsjetio je kako je sustav E-Caritas bio dar Hrvatskog Caritasa mreži nad/biskupijskih Caritasa, uz obilježavanje 25. obljetnice djelovanja središnjeg Caritasa. Korištenje E-Caritasa, osim što će poslužiti u svrhe izvještavanja i praćenja statistike na nacionalnoj razini, može pridonijeti da i »sav onaj anonimni i samozatajan rad naših Caritasa bude zorno predstavljen crkvenoj i općoj javnosti«, istaknuo je mons. Svalina.

Predstavljeni su materijali cjelogodišnjeg programa pomoći siromašnim obiteljima »Za 1000 radosti« koji se u narednom razdoblju provodi pod geslom »Probudi dobro u

svijetu!« u svim osnovnim i srednjim školama, uz preporuku Ministarstva znanosti i obrazovanja. Voditelj programa Boris Peterlin istaknuo je da su materijali poslani i na župe, rekavši: »Vjerujemo da svatko od nas ondje gdje jest, bez obzira tko je, kakav je, čime se bavi, koje je životne dobi, materijalnog statusa, što planira – u susretu sa siromašnim bratom ili sestrom ima priliku ostaviti osoban trag, dobar trag, otisak dobra. Mi jedini možemo ispuniti svijet, a osobito našu Hrvatsku, dobrom.«

Osim toga vijećnicima su predstavljani materijali za Nedjelju Caritasa, koja će se obilježiti 15. prosinca pod geslom: »Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš čini s ljubavlju«.

SJEDNICA POVJERENIKA ZA POPIS ŽRTAVA KOMISIJE HBK I BK BiH ZA HRVATSKI MARTIROLOGIJ

NUŽNOST POVRATKA ODUZETIH MATIČNIH KNJIGA CRKVI

– Zagreb, 21. studenoga 2019. –

Sjednica povjerenika za popis žrtava Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij održana je 20. studenoga 2019. u sjedištu HBK u Zagrebu pod predsjedanjem predsjednika Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj mons. Jure Bogdana.

U uvodnom dijelu biskup Bogdan podsjetio je povjerenike na početke rada Komisije od odluke HBK 2010. godine, čemu je poticaj dao sam papa Ivan Pavao II. s ciljem da mjesne Crkve »ne prepuste zaboravu spomen onih koji su pretrpjeli mučeništvo«. Podsjetio je i na odluku Konferencije od 2012. o imenovanju biskupijskih povjerenika koji će u župama svoje biskupije inicirati i koordinirati rad na popisu žrtava. S time u vezi usvojena je i metodologija rada povjerenstava koja je aktualna i danas. Na tragu tih zaključaka u praksi je popisivanje žrtava nastavljeno i ono se s različitim intenzitetom odvija po nad/biskupijama sukladno i ponajviše prema kadrovskim mogućnostima.

Slijedom toga, povjerenici su iznijeli svoje dosadašnje rezultate na planu prikupljanja podataka o žrtvama, njihovoj provjeri, pohranjivanju u zajednički program te obradi i publiciranju u vidu članaka, monografija, zbornika i sl. Povjerenici su također izvijestili o prigodnim komemoracijama koje su zaživjele u mnogim mjestima masovnih ratnih i poratnih stradanja, obilježavanju grobišta i stratišta, zatim o ekshumiranju posmrtnih ostataka iz prošlostoljetnog razdoblja na određenim lokalitetima, o publiciranju prikupljenih podataka o žrtvama pojedinih mjesta, krajeva i slično. Povjerenici su iznijeli i poteškoće s kojima se susreću, ponajviše u provjeri postojećih podataka za koje se traži provjera župnih matica, a koje se međutim nalaze u raznim državnim ustanovama što otežava provjeru i daljnje istraživanje. S time u vezi, govorilo se o potrebi izvršenja sporazuma povratka oduzetih matičnih knjiga Crkvi.

Povjerenike je don Šimun Šindija upoznao s promjenom programa za popisivanje žrtava koji je bilo potrebno "osvježiti", sukladno novim tehničkim i sigurnosnim mogućnostima koje omogućuje HBK, a povjerenici su iznijeli svoja zapažanja i prijedlozima pridonijeli tome da program odgovara dosadašnjem njihovom radu te unapređenju mogućnosti za rad.

VJEĆE HBK ZA NAUK VJERE DONIJELO DOKUMENT O ČOVJEKU – Zagreb, 26. studenoga 2019. –

Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere pod predsjedanjem sisačkog biskupa Vlade Košića održana je u sjedištu HBK u Zagrebu u utorak, 26. studenoga 2019. Nakon osvrta na dosadašnji rad Vijeća, na sjednici je izglasan pripremljeni dokument *Čovjek stvoren na sliku Božju – njegova veličina i poziv*, u kojem Vijeće u osnovnim značajkama predstavlja katoličko teološko razumijevanje čovjeka iz biblijske i teološko-dogmatske perspektive. Vijeće smatra da je pitanje čovjeka vrlo aktualno, jer se pod utjecajem različitih svjetonazorskih i vrijednosnih sustava te napretka znanosti i tehnologije razvijaju različite antropologije, koje nisu uvijek povezive s katoličkim naukom. Vijeće u svome dokumentu, uzimajući u obzir biblijsku i crkvenu tradiciju te suvremene stavove i pitanja, sažeto predstavlja temeljne istine o čovjeku i smislu njegova života. Time crkvenoj i društvenoj javnosti pruža mjerodavan teološki okvir unutar kojega se mogu integrirati i kritički vrednovati različiti vidovi suvremenih svjetonazorskih i znanstvenih tumačenja čovjeka.

U razgovoru o daljnjim planovima, Vijeće je odlučilo da će sljedeća tema o kojoj će se očitovati biti karizmatski pokreti i seminari u Crkvi.

SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA KATOLIČKI ODGOJ I OBRAZOVANJE – Zagreb, 25. studenoga 2019. –

U prostorijama Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, 25. studenog 2019. održana je sjednica Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje pod predsjedanjem požeškog biskupa Antuna Škvorčevića. Na sjednici su sudjelovali Ivica Pažin, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda; Vladimir Dugalić, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku; Mario Cifrak, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Ivan Koprek, dekan Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu; Ivan Antunović, pročelnik Filozofsko teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu; Veronika s. Nela Gašpar, predstojnica Teologije u Rijeci – Područni studij Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Brankica Blažević, povjerenica za predškolski vjerski odgoj u Nacionalnom katehetskom uredu; Ivica Žuljević, predstojnik Nacionalnog ureda za katoličke škole; Jasminka Buljan Culej, koordinatorica Povjerenstva za izradu plana i programa katoličkih škola i Danijel Holeš, tajnik Nacionalnog ureda za katoličke škole.

Nakon molitve predsjednik Vijeća biskup Škvorčević pozdravio je nazočne vijećnike te im zahvalio što su iz svojih brojnih obveza uspjeli izdvojiti vrijeme kako bi sudjelovali na sjednici. Predstavio je dnevni red te istaknuo važnost kurikula katoličkih osnovnih i srednjih škola kao sastavnog dijela katoličkog odgojno obrazovnog sustava kod nas ugrađenog u sustav javnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Podsjetio je na Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture, koji određuje da će katoličke škole u svom planu i programu imati glavne predmete kao i javne škole, a ostali dio ostaje otvoren za dopunu vlastitog kurikula. Spomenuo je kako je Crkva imala gimnazije u komunističko vrijeme, vezane uglavnom za sjemeništa, koje nisu imale pravo javnosti ali su provodile program javnih škola zbog polaganja ispita na maturi i da su one devedesetih godina prošlog stoljeća dobile pravo javnosti, slijedeći i dalje plan i program javnih škola, što se povezano s reformom školstva kod nas želi uskladiti sa zahtjevom navedenog međunarodnog Ugovora. Nacionalni ured za katoličke škole, pod vodstvom predstojnika Ivica Žuljevića osnovao je Povjerenstvo za izradu plana i programa katoličkih škola, kojem je za koordinatoricu postavljena dr. Jasminka Buljan Culej. Ono je preuzelo već odobreni nacionalnu kurikulum i u njega ugradilo identitetske katoličke sastavnice po uzoru na europske i druge zemlje, te je izradilo prijedlog kurikula za katoličke škole, predstavljen hrvatskim biskupima na njihovu plenarnom zasjedanju u Zagrebu minulog mjeseca listopada, te je zaključeno da se on tijekom ove školske godine probno provodi u katoličkim školama a da se istovremeno povjeri teološkim fakultetima na recenziju u onim dijelovima koji se odnose na sadržaje vjere.

Potom je gospođa Buljan Culej članovima Vijeća predstavila nacrt dvaju dokumenata Odgojno-obrazovne vrijednosti kao čimbenici identiteta katoličkih škola u Republici Hrvatskoj i Priručnik za probnu provedbu dopuna odgojno-obrazovnih vrijednosti za nastavne predmete u katoličkim osnovnim školama i gimnazijama s ciljem da se vijećnici upoznaju s njima te predlože na koji način bi se teološki fakulteti mogli uključiti u konačno formuliranje sadržaja spomenutih dokumenata. Nakon rasprave biskup Škvorčević zamolio je nazočne dekane visokih teoloških učilišta za recenziju dokumenata. Dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu Vladimir Dugalić prihvatio je biti na čelu komisije koja će je izraditi, a u tome će mu pomoći nazočni dekani drugih katoličkih učilišta na način da će predložiti stručne profesore koji će biti članovi komisije. Konačni prijedlog kurikula katoličkih škola trebao bi biti predložen hrvatskim biskupima na njihovu plenarnom zasjedanju u mjesecu travnju 2020. godine.

U nastavku sjednice otvorena je rasprava o nekim aktualnim pitanjima katoličkog odgoja i obrazovanja, među kojima je i trenutačni štrajk prosvjetnih djelatnika. Dekan Dugalić predstavio je vijećnicima polazišta crkvenog socijalnog nauka, koji poznaje štrajk kao krajnje sredstvo u borbi za radnička prava nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti dogovora s poslodavcima, uz određene etičke uvjete koji trebaju biti ispunjeni. Rasprava je očitovala kako u sadašnjem štrajku prosvjetnih djelatnika, napose posljednjih dana ima elemenata koji stavljaju u pitanje njegov etički legitimitet.

Broj: 677/2019.

Krk, 19. prosinca 2019.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjol .....zadnja nedjelja listopada
 Barbat.....II. vazmena nedjelja
 Baška .....misijska nedjelja
 Bašč. Draga.....I. nedjelja svibnja
 Belej .....I. nedjelja svibnja
 Beli..... V. korizmena nedjelja
 Cres .....Maslinska nedj., Vel. Ponedjeljak
 Čunski.....Tijelovo
 Dobrinj..... zadnja nedjelja travnja
 Dragozetići .....Maslinska nedjelja
 Dubašnica ..... IV. korizmena nedjelja
 Garica ..... I. nedjelja listopada
 Kampur.....Bijela nedjelja
 Kornić ..... Krist Kralj
 Kras ..... zadnja nedjelja lipnja
 Krk ..... Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak
 Linardići .....IV. nedjelja listopada
 Lopar ..... III. nedjelja listopada
 Lubenice.....zadnja nedjelja rujna
 Lun ..... III. nedjelja lipnja
 Mali Lošinj ..... Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak
 Martinšćica .....III. vazmena nedjelja
 Mundanije ..... Krist Kralj

Nerezine..... Maslinska nedjelja
 Novalja .....II. nedjelja došašća
 Njivice .....Misijska nedjelja
 Omišalj ..... Krist Kralj
 Orlec.....Tijelovo
 Osor.....III. nedjelja rujna
 Polje..... Krist Kralj
 Poljica ..... I. nedjelja studenog
 Punat.....Misijska nedjelja
 Punta Križa ..... Tijelovo
 Rab..... Krist Kralj
 Risika .....IV. vazmena nedjelja
 Supetarska Draga .....III. nedjelja svibnja
 Susak..... Tijelovo
 Sv. Vid .....I. nedjelja listopada
 Ustrine .....I nedjelja listopada
 Valun.....zadnja nedjelja travnja
 Veli Lošinj.... Cvjetnica, Veliki Ponedjeljak
 Vrbnik .....I nedjelja studenog
 Vrh .....zadnja nedjelja listopada

✠ Ivica, biskup

MISE »PRO FAMILIA ET IUVENTUTE«

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2019. godini koji se odnosi na molitveno djelo: »Pro familia et iuventute«. U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše biskupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. Raspored svetih misa na subote*Siječanj*

04. Valković Jerko	16. Depikolozvane Anton i Karmelićani – Krk
11. Badurina D. Zvonimir i Velčić Franjo	23. Deželić Dinko
18. Barbiš Anton i Vidas Josip	30. Guszak Milivoj
25. Barbiš Marinko i Vitezić Franjo	

Veljača

01. Boras Krunoslav i Zec Antun	06. Hendrih Marin
08. Bozanić Anton i Zec Slavko	13. Ilijić Nikola
15. Brnić Ivan ml. i Zubović Robert	20. Ilijić Saša
22. Brnić Ivan st. i Karabaić Josip	27. Jurasić Ivan
29. Brozić Frane i Saša Malović	

Lipanj

04. Justinić Dinko
11. Katunar Ivan
18. Katunar Ivica
25. Kirinčić Vedran

Ožujak

07. Budinić Anton i Kristijan Perović	04. Justinić Dinko
14. Buić Ivan i Franjevci konv. – Cres	11. Katunar Ivan
21. Crnović Tomislav i Franjevci OFM - Kampor	18. Katunar Ivica
28. Volarić Božidar i Franjevci OFM - Košljun	25. Kirinčić Vedran

Srpanj

04. Justinić Dinko
11. Katunar Ivan
18. Katunar Ivica
25. Kirinčić Vedran

Travanj

04. Dabo Boris i Franjevci TOR - Glavotok	01. Kordić Ivica
18. Dašek Marin i Franjevci TOR - Krk	08. Kordić Petar
25. Debelić Ivan	15. Kosić Josip
	22. Kosić Marijan
	29. Krajnović Kristijan

Kolovoz

01. Kordić Ivica
08. Kordić Petar
15. Kosić Josip
22. Kosić Marijan
29. Krajnović Kristijan

Svibanj

02. Debelić Tomislav i Franjevci TOR - Martinšćica	05. Kučić Renato
09. Depikolozvane Andrija i Franjevci TOR – Porat	12. Markulić Franko
	19. Martinčić Vjekoslav
	26. Milovčić Ivan

Rujan

05. Kučić Renato
12. Markulić Franko
19. Martinčić Vjekoslav
26. Milovčić Ivan

Listopad

03. Mrakovčić Božidar
10. Mrakovčić Mladen
17. Paljević Luka
24. Papić Ranko
31. Peranić Anton

Prosinac

05. Rodinis Enco
12. Seršić Zvonimir
19. Žic Mate
26. Žuškin Denis

Studenj

14. Plješa Ivan
21. Polonijo Matej
28. Radić Nikola

II. Raspored svetih misa na Marijine blagdane

01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup u miru

11.02. Gospa Lurdska
– Šabalja Filip

16.07. BDM od Karmela
– Španjić Silvio

05.08. Gospa Snježna
– Šuljić Anton

15.08. Velika Gospa
– Mons. Ivica Petanjak, biskup

08.09. Mala Gospa
– Tamarut Anton

15.09. Gospa Žalosna
– Toljanić Antun

07.10. BDM od sv. Krunice
– Turčić Antun

21.11. Prikazanje BDM
– Turčić Ivan

08.12. Bezgrešno začeće BDM
– Valković Anton

✘ Ivica, biskup

Broj: 679/2019.

Krk, 19. prosinca 2019.

OBVEZE PREMA ORDINARIJATU

Statistiku vjerskog života župe za 2019. godinu župnici trebaju poslati ovom Ordinarijatu **do konca siječnja 2020.**

Financijski izvještaj za godinu 2019. treba dostaviti Ordinarijatu **do konca veljače 2020.** Ukoliko neke župe nisu poslale izvještaj za neku od proteklih godina, neka to učine čim prije.

Malice – parice za 2019. dostavljaju se ovom Ordinarijatu preko dekanskih ureda. Ti će ih uredi poslati Ordinarijatu **najkasnije do konca ožujka 2020.**

Molimo župnike da budu točni u izvršavanju gornjih obveza, naročito slanja statistika kako bi i Ordinarijat mogao na vrijeme izvršiti svoje obaveze prema središnjim uredima Svete Stolice.

✠ Ivica, biskup

Broj: 680/2019.

Krk, 19. prosinca 2019.

OBVEZA PLAĆANJA POREZA NA DOBIT

Župnicima i ostalim svećenicima na koje se to odnosi dajemo do znanja da će od 2020. godine biti obvezno plaćanje poreza na dobit.

Crkvene pravne osobe koje su registrirane pri Ministarstvu uprave definirane su kao neprofitne organizacije i time nisu obveznice plaćanja poreza na dobit. Međutim, ukoliko se bave gospodarskim djelatnostima kao što su zakupi, najamnine i ostalo o čemu Porezna uprava donosi rješenje, temeljem Zakona o porezu na dobit postaju porezni obveznici.

S time u vezi neka se postupi u skladu s uputama navedenim u dopisu poslanom iz Ekonomata, broj 672/2019. od 12. prosinca 2019.

✠ Ivica, biskup

Broj: 681/2019.

Krk, 19. prosinca 2019.

RASPORED PODJELA KRIZMI U 2020. GODINI

Sakrament sv. Potvrde bit će u godini 2020. podijeljen u Lošinjskom, Omišaljskom i Vrbničkom dekanatu te u župi Krk prema sljedećem rasporedu:

- 15. ožujka:** Nerezine (9.00 sati) i Ćunski (11.30 sati)
- 22. ožujka:** Risika (9.00 sati) i Vrbnik (11.30 sati)
- 29. ožujka:** Garica (9.00 sati) i Baška (11.30 sati)
- 25. travnja:** Dubašnica (10.00 sati)
- 26. travnja:** Njivice (9.00 sati) i Omišalj (11.30 sati)
- 16. svibnja:** Unije i Martinšćica
- 17. svibnja:** Veli Lošinj (9.00 sati) i Mali Lošinj (11.30 sati)
- 24. svibnja:** Polje (9.00 sati) i Dobrinj (11.30 sati)
- 31. svibnja:** Krk (10.00 sati)

✠ Ivica, biskup

NAJAVA

BISKUPIJSKI SUSRET OBITELJI

— Dubašnica, 19. travnja 2020. —

Prateći nacionalni hod obitelji, koji se ciklički odvija kroz 3 godine, približavamo se 3. Biskupijskom susretu obitelji koji će se održati 19. travnja 2020. u župi Dubašnica na otoku Krku. Tema aktualnog ciklusa je *Starije osobe – međugeneracijska solidarnost – poslanje djedova i baka*.

Nadamo se da su nam još uvijek živa sjećanja s naših dosadašnjih biskupijskih susreta obitelji u Krku i Malom Lošinj. Pozivamo sve župnike da u rad s obiteljima uključe i djedove i bake te sve zajedno potaknu na sudjelovanje na samom Susretu.

U tom smislu, molimo župnike da ovaj datum uvrste u planiranje župnih događanja kako ne bi došlo do preklapanja.

Anton Valković,
povjerenik

IZ CARITASA BISKUPIJE KRK

SUSRET CARITASOVIH »PRIJATELJA S MORA«

– Krk, 16. studenog 2019. –

Održan je prvi susret prijatelja s mora, onih koji su ovoga ljeta primili bez naknade na ljetovanje obitelji iz Slavonije koje nisu u mogućnosti to si same omogućiti.

U Oazi Kraljice mira, na području župe Krk, dana 16. studenoga okupilo se 6 davaoca smještaja i predstavnici Caritasa Krčke i Đakovačko-osječke nad/biskupije koji su partneri u ovome projektu koji nosi naziv »Prijatelji s mora«. Cilj susreta bio je upoznati se međusobno i izmjeniti iskustva te uvidjeti na koji način unaprijediti i poboljšati nastavak projekta, a s obzirom na pozitivna iskustva koja su iznijeli davaoci smještaja, opravdao se sam naziv projekta.

U prvom djelu susreta, kao domaćini, predstavnici Caritasa Biskupije Krk, ravnatelj mons. Ivan Milovčić i voditelj projekta Robert Brozić, uz riječi pozdrava i zahvale upoznali su prisutne s idejom projekta, njihovim iskustvom i statističkim podacima prve sezone.

Naime, 38 davaoca smještaja s područja cijele biskupije ponudilo je smještaj bez naknade, a njih 10 je uspješno primilo obitelj što je omogućilo za preko 50 osoba, od toga preko 30 djece, dolazak na ljetovanje. Time je ostvareno gotovo 400 noćenja.

Riječ su zatim preuzeli predstavnici Caritasa Đakovačko-osječke nadbiskupije, pomoćnik ravnatelja Mišo Lukačević i tajnica Nikolina Ivanda, te su progovorili o djelovanju Caritasa i njegovim specifičnostima s obzirom na područje njihovog djelovanja. Uz govor o kriterijima i modelu kako dolaze do obitelji koje se uključuju u ovaj projekt mogle su se opet čuti riječi zahvale koje su obitelji više puta izrazile prilikom povratka u svoje domove.

Nakon toga, svaki je od davaoca smještaja i ostalih usluga podijelio svoja iskustva te eventualne prijedloge za nastavak projekta. Ono što je svima zajedničko bile su riječi ispunjenosti, zadovoljstva i radosti. Kontakt koji neki njeguju s obiteljima i nakon njihovog odlaska samo je potvrda da je ovaj projekt blagoslov i prilika za obogaćivanje kako za obitelji koje dolaze tako i za one koji ih primaju. Uslijedio je neformalni dio i druženje uz domjenak kao znak zahvale, a predstavnici Caritasa Đakovačko-osječke nadbiskupije podijelili su svakome bocu vina iz Slavonije kao dar i zahvalu.

Susret je zaključen s odlukom o nastavku projekta o čemu će ubrzo biskupijski Caritas izaći s više informacija. Na ovaj način osuvremenjujemo djelo milosrđa „putnika primiti“ te uz sve blagodati koje pruža more i sunce dajemo priliku da i susret koji se ostvaruje između davaoca smještaja i obitelji koja dolazi bude obostrano obogaćivanje. Hvala svima koji su postali prijatelj s mora ponudivši smještaj ili drugu uslugu bez naknade.

JOŠ JEDNA USPJELA AKCIJA »PLAMENA ZA DVOSTRUKO DOBRO«

Iza nas je još jedna uspješna akcija biskupijskog Caritasa »Plamen za dvostruko dobro«, koja se provodila u 33 župe naše biskupije.

Prodano je preko 7.500 lampiona od čega je uprihođeno 79.400 kuna za potrebne. Polovica prikupljenog iznosa namijenjena je za redovni program biskupijskog Caritasa kojim se pomaže oko 100 učenika i studenata iz siromašnijih obitelji, a druga polovica prikupljenoga iznosa namijenjena je za potrebite u župnim Caritasima.

Iskreno i veliko hvala svima koji su prepoznali da ovaj lampion „gori duže“ te kupnjom omogućili da se plamen dobrote širi i na one koji nas trebaju.

U nekim župama ostalo je još lampiona koji se mogu nabaviti, a u biskupijskoj knjižari Sveti Kvirin u Krku bit će dostupni tijekom cijele godine. Podsjećamo da je cilj akcije prikupljanje financijskih sredstava za pomoć siromašnijim učenicima i studentima iz naše biskupije te za potrebe župnoga caritasa. Potičemo vjernike da kupnjom lampiona za grobove svojih dragih pokojnika učine i djelo milosrđa za žive.

ODRŽAN SUSRET VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

– Krk, 30. studenog 2019. –

U organizaciji Caritasa Biskupije Krk (CBK) uoči Nedjelje Caritasa tradicionalno je održan susret voditelja svih župnih caritasa (ŽC) s područja biskupije i djelatnika biskupijskog Caritasa. Dana 30. studenog 2019. u prostorijama CBK izmjenili su informacije i iskustva o djelovanju i aktivnostima koje su imali u protekloj godini.

CBK pruža trajnu potporu djelovanju župnih caritasa, a jedan od njegovih ciljeva djelovanja je organizirano karitativno djelovanje u župama biskupije, te kako bi ostvario te ciljeve organizira tijekom godine više susreta od kojih je ovaj recimo operativni, jedan od njih. Naime voditelji ŽC su imali priliku upoznati se s izvješćem o djelovanju CBK tijekom protekle godine, te upoznati djelovanja, aktivnosti i rad ostalih ŽC. Razgovaralo se o aktualnim temama, izazovima na koje nailaze, njihovim rješenjima te planovima za godinu koja predstoji. U biskupiji je aktivno 25 ŽC, od kojih je jedan međužupski koji uključuje više susjednih župa. Prema podacima dobivenim na temelju izvještaja koje svake godine ŽC predaju CBK vidljivo je da je oko 200 volontera aktivno u njihovom djelovanju. Tijekom 2018. godine 350 korisnika primilo je neki oblik uslužne pomoći, preko 200 korisnika materijalnu pomoć te gotovo 300 korisnika navčanu pomoć. Ustanovljene su kategorije skupina koje ŽC najčešće pomažu te koje su potrebe caritasovih korisnika najčešće tijekom godine, a sukladno tim saznanjima nastojalo se doći do rješenja koja bi odgovorila na realne potrebe. Pripremljeni letci kao promotivni materijal o Caritasu i njegovom djelovanju podijeljeni su svim župama, koji se prigodno dijele vjernicima uoči Nedjelje Caritasa, a s ciljem senzibilizacije vjernika o Caritasu te pozivom na njihovo uključivanje kroz volontiranje ili donacije.

Robert Brozić

IZ POKRETA ZA ŽIVOT

OBILJEŽAVANJE BLAGDANA NEVINE DJEČICE

– Cres, 28. prosinca 2019. –

Povodom blagdana Nevine Dječice, ujedno i dana Pokreta za život Krčke biskupije, Pokret organizira za svoje članove, simpatizere i ostale vjernike misu u Samostanu sestara Benediktinki u Cresu sa sljedećim programom:

10.00 sati: Okupljanje;

11:00 sati: Sv. Misa sa pastirskom riječi biskupa u miru mons. Valtera Župana;

12:30 sati: Ručak u dvorani samostana.

Dr. Šime Paparić

HODOČAŠĆA DEKANATA NA GROB SLUGE BOŽJEGA U KORIZMI 2020. GODINE

Dekanati Krčke biskupije hodočastit će na grob sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića prema sljedećem dogovorenom rasporedu:

- 28. 02.** Hodočašće Creskog i Lošinjskog dekanata
- 07. 03.** Hodočašće Vrbničkog dekanata
- 14. 03.** Hodočašće Krčkog dekanata
- 21. 03.** Hodočašće Rapskog dekanata
- 28. 03.** Hodočašće Omišaljškog dekanata; župe Novalja i Lun

Podsjećamo kako hodočasnički program obuhvaća okupljanje na Kamplinu, hodočasničku procesiju prema katedrali, posjet grobu i osobnu molitvu, pobožnost Križnog puta (mogućnost za svetu ispovijed) te sveta misa. Također, još jednom, napominjemo da svećenici dekanata trebaju među sobom odabrati predvoditelja i propovjednika te organizirati zbor, čitače i ministrante. Moguć je i posjet prigodnoj izložbi o sl. Božjemu u crkvi sv. Kvirina.

NALJEPNICE I ZASTAVE

Trošak za prigodne naljepnice za blagoslov obitelji koje ste već preuzeli po cijeni od 0,50 lipa/komad te za zastavu s likom sluga Božjega i geslom obilježavanja po cijeni od 180 kn/komad podmirite uplatom Ekonomatu prigodom sljedećeg mjesečnog obračuna.

Budući da Postulatura djeluje od prikupljenih milodara i dobročinitelja, bit ćemo Vam zahvalni ukoliko ste u mogućnosti pomoći u sufinanciranju materijala.

Mr. Saša Ilijić
postulator

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Listopad

30. u dvorani Biskupskog Doma u Krku sudjelovao na promociji knjige mons. Mile Bogovića, gospićko-senjskoga biskupa u miru;

Studenj

01. slavio svečano misno slavlje svetkovine Svih Svetih u krčkoj katedrali;

02. slavio Dušni dan u krčkoj katedrali;

03. slavio svetu misu za pokojne biskupe i svećenike u krčkoj katedrali;

05. u crkvi Franjevacu hercegovačke provincije u Zagrebu predvodio spomendan bl. Serafina Glasnovića Kodića;

09. podijelio sakrament svete ženidbe Vjekoslavu i Josipi Petanjak;

11. posjetio vlč. Antona Turčića u povodu njegova 80. rođendana;

13. posjetio svećenike polaznike Permanentnog obrazovanja u Lovranu i predvodio misno slavlje;

14. u Šibeniku slavio svetu misu i propovijedao u prigodi otvaranja Godine sv. Nikole Tavelića;

16. u Cresu se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima iz župâ Cres, Beli i Orlec;

17. slavio svetu misu i podijelio sakrament svete Potvrde u župi Cres;

21. nazočio slavlju sv. Mavra zaštitnika Porečke biskupije;

– navečer sudjelovao na promociji knjige mons. Jurja Batelje u dvorani Riječke nadbiskupije

24. u varaždinskoj katedrali nazočio svečanoj akademiji u povodu biskupskog ređenja mons. Bože Radoša;

25. koncelebrirao na svetoj misi ređenja mons. Bože Radoša;

30. u Novalji se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima župa Novalja i Lun;

Prosinac

01. podijelio sakrament svete Potvrde u župi Lun i Novalja;

04. održao predavanje na adventskom susretu redovnica u Malom Lošinj u i slavio svetu misu;

06. nazočio Danu Teologije u Rijeci i propovijedao;

– poslijepodne predvodio svetu misu i propovijedao u crkvi sv. Nikole u Malom Lošinj u;

08. podijelio sakrament svete Potvrde u župama Beli i Orlec;

– navečer nazočio svečanoj kolaudaciji obnovljenih Callidovih orgulja u Cresu;

14. primio u posjet kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog;

- u krčkoj katedrali nazočio svečanom misnom slavlju otvaranja obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
- 18. u Biskupskom Domu primio čestitare;
- 19. u Krku nazočio božićnom koncertu djece OŠ Fran Krsto Frankopan.

➤ IZVJEŠTAJI

U MALOM LOŠINJU ODRŽAN HOLYWIN 2019.

– 31. listopada 2019. –

U popodnevnim satima dana prije Svih svetih održan je već tradicionalni susret mladih sa cresko-lošinjskog područja u Malom Lošinj: Holywin (Svetost pobjeđuje), u organizaciji mladih Malog Lošinja. Ovogodišnji Holywin bio je značajan jer smo se približili jednom talijanskom mladom blaženiku, bl. Pier Giorgiu Frassatiju. Kao mladi blaženik, a k tome – nije bio ni svećenik ni redovnik, već student i angažirani vjernik laik, posebno je blizak svim mladima. Imali smo i gosta na susretu, mladog redovnika dominikanca p. Ivana Dominika Iličića, studentskog kapelana iz Rijeke, koji nas je razveselio i oplemenio svojim riječima i prisutnošću. Geslo ovogodišnjeg Holywina bilo je *Verso l'alto – Do vrha!*, riječi koji je bl. Pier Giorgio napisao na jednu svoju fotografiju na kojoj je uslikan dok se penjao na planinu.

Susret smo započeli dočekom mladih iz župe Cres te kratkim druženjem i okrjepom na Piazzalu kod župne crkve. Uputili smo se zatim u crkvu gdje smo imali susret s Isusom – najprije na euharistijskom klanjanju, a malo kasnije i u sakramentu pomirenja te na kraju, tj. na vrhuncu, i u euharistijskom slavlju. Kroz ove raznovrsne susrete s Gospodinom pratio nas je naš gost p. Ivan Dominik Iličić. Potaknuo nas je na otvorenu i skrušenu ispovijed, uvodio nas je u molitvi krunice u otajstva Isusove proslave, slanja Duha Svetoga i Marijina uznesenja te predvodio i nadahnuto propovijedao u euharistijskom slavlju.

S bl. Pier Giorgiom Frassatijem upoznali smo se više nakon mise. Mladi su već pri ulasku u crkvu dobili letke sa Pier Giorgiovim citatima na koje se osvrnuo p. Ivan Dominik Iličić. Onda nas je posjetio sam Pier Giorgio Frassati – naravno: ne doslovno, nego preko humorističnog skeča. Naime, mladi župe Mali Lošinj uprizzorili su susret bl. Pier Giorgia Frassatija s jednim mladićem iz naše župe. (Skeč se može pogledati na Facebook stranici Župe Rođenja Blažene Djevice Marije Mali Lošinj). Po tom skeču malo nam se više približio lik ovog mladog blaženika, a odmah nakon skeča još smo više upoznali život i djelo ovog talijanskog blaženika preko jednog kratkog dokumentarca u kojemu mladi opisuju Pier Giorgiov život.

Nije nedostajalo ni plesa ni igre. Po završetku dokumentarca, ponovno smo se vratili na Piazzal, zajednički otplesali ples i igrali jednu igru natjecateljskog karaktera u više različitih rundi.

Kako je značenje susreta: Holywin – Svetost pobjeđuje, pogledali smo poslije ovog zabavnog dijela na Piazzalu još jedan dokumentarni film u velikoj dvorani, svjedočanstvo obitelji Becker o čudu po zagovoru bl. Pier Giorgia Frassatija. Naime, mladić Kevin Becker pao je 2011. godine sa krova svoje studentske kuće i pretrpio teške ozljede lubanje i mozga. Bio je u komi i liječnici su bili skeptični oko njegovog oporavka, oko toga kakav će biti nakon što se probudi iz kome. Međutim, njegova obitelj došla je do sličice i molitve ovog mladog blaženika Pier Giorgia i dogodilo se zaista čudo. Kevin se probudio ubrzo iz kome i neobjašnjivo se brzo oporavljao od posljedica svoga pada. Što se dogodilo? Kevin svjedoči kako je u komi sanjao da mu se u njegovoj studentskoj kući pojavio nepoznati mladić koji se predstavio kao njegov novi cimer imenom Giorgio. Kevin je u tom snu sa Giorgiom provodio vrijeme, družili su se, uređivali su sobu... Kada se Kevin probudio iz kome i ispričao svojoj majci taj san, majka mu je u čudu pokazala sliku bl. Pier Giorgia s pitanjem je li to bio on, a Kevin je potvrdio da jest... (Dirljivo svjedočanstvo, toplo preporučam svima, možete ga pronaći na web stranici fra-ssatusa.org).

Nakon dokumentarca, nismo se razišli, nego smo zajedno večerali i nastavili druženje uz pjesmu, ples, zvuke gitare... Kasnije su mladi otpratili mlade iz župe Cres do autobusa, a onda smo nastavili još druženje do kasno u noć...

Tako nas je i ove godine okupio Gospodin oko svojih svetaca, posebno oko bl. Pier Giorgia Frassatija, mladića kojeg je sv. Ivan Pavao II. ocrtao kao »čovjeka osam blaženstava«. Bogu dragom hvala na lijepom susretu i neka se svi zajedno otvorimo više Njegovoj ljubavi i milosti po primjeru i zagovoru bl. Pier Giorgia Frassatija i svih svetih. Hvala svima, svećenicima, časnim sestrama, mladima i starima, na susretljivosti, pomoći oko organizacije susreta, hvala p. Ivanu Dominiku Iličiću te još jednom: najviše hvala dragom Bogu!

Josip Karabaić

ŽUPNIK SUSKA DON TOMISLAV DEBELIĆ DOBIO PRIZNANJE GRADA MALOG LOŠINJA

– 8. studenoga 2019. –

U petak 8. studenoga u muzeju Apoksiomen održana je svečana sjednica Gradskog vijeća Malog Lošinja a prigodom obilježavanja Dana grada Malog Lošinja, blagdana sv. Martina, zaštitnika grada.

Tijekom svečane sjednice na kojoj su bili prisutni brojni uzvanici, gradonačelnica Ana Kučić i predsjednik Gradskog vijeća Elvis Živković uručili su Povelju o nagradi grada Malog Lošinja svećeniku Krčke biskupije don Tomislavu Debeliću, župniku na Susku, za »iznimno postignuće u vjerskom i društvenom životu grada Malog Lošinja.«

U pismenom obrazloženju kojim se dodjeljuje priznanje ističe se da je svećenik don Tomislav Debelić posebna ličnost, osoba lošinjskog arhipelaga. Od svog dolaska na lošinjsko područje sav se dušom i tijelom, čitavim svojim bićem, kao svećenik predao na služenje udaljenim stanovnicima hrvatskih otoka, a to su Ilovik, Unije i Susak, Velike i Male Srakane, a isto tako i kao župni vikar u Malom Lošinjju. Nakon teoloških studija, svoju službu započeo je u župama Nerezine, Osor i Sveti Jakov. Bila su to poratna vremena kada je veliki broj mještana emigrirao u Italiju, Ameriku. Svećenik je ostao uz svoj narod, djecu i mladež. Nešto kasnije, službu župnika nastavlja u Velikom Lošinjju sve do 1975. godine. Tu se posebno zalagao oko podizanja hrvatske nacionalne svijesti svojih župljana. Od 1987. pa do danas kao mudar i dobri pastir brine ne samo za vjerski, već i kulturni, društveni i gospodarski napredak malenih otoka Ilovika, Unija, Velikih i Malih Srakana i Suska.

Nema otočana koji ne poznaje dobrotu, uslužnost, lijepu i ohrabrujuću riječ don Tomislava. Poznata je njegova pastoralna revnost.

Kada brodovi, katamarani i trajekti nisu vozili zbog bura i juga, don Tomislav je uz »dobre ljude« našao načina da dođe na otoke kako bi nedjeljom i blagdanima slavio euharistiju sa svojim narodom.

Tijekom višegodišnje svećeničke službe uspostavio je izvrsnu suradnju s našim iseljenicima. Upravo njegovim strpljivim ali marljivim zalaganjem obnovljena je većina sakralnih objekata na našim otocima. Danas, don Tomislav u svojoj 82. godini života ni ne pomišlja napustiti otok Susak. Svjestan je da je prisutnost svećenika na Susku znak ohrabrenja i podrške malobrojnom pučanstvu, a posebno starijim i nemoćnim ljudima.

Susak bi bio pusti otok bez don Tomislava.

Primivši nagradu, don Tomislav se obratio brojnim uzvanicima ovim kratkim govorom: »Ovo priznanje namjenjujem Crkvi koja je stoljećima prisutna na ovim otocima. Na ovim otocima susreo sam mnogo, mnogo dobrih ljudi. Otkuda ta dobrota? To je preko kanala dobrih biskupa i svećenika koji su djelovali na ovom području, stoljećima, pa sve do danas. Kada sam rekao: susreo sam mnogo dobrih ljudi, ta dobrota je dolazila od Neba, od Vrhovnog dobra, od Onoga koji je samo Dobar, Apsolutna dobrota, koji je prošao zemljom čineći dobro. Gospodin Isus. Njega mi naviještamo. Ta dobrota sije se u obitelji, u malim i velikim zajednicama. Sreo sam puno dobrih ljudi, otočana koji stalno žive na svojim otocima i vole svoj otok, vole svoje crkvu, ljude i more, vinograde i maslinike. Isto tako u zajedništvu s našim iseljenicima koji rado pomažu i rado se vraćaju natrag. Biti kršćanin znači zalagati se za opće dobro. Sve ovo što ste nabrojali u ovom priznanju, proisteklo je iz te jedine motivacije, činiti zajedničko dobro svima na otocima«.

**BISKUP IVICA PREDVODIO SREDIŠNJU PROSLAVU SVETKOVINE
SV. NIKOLE TAVELIĆA U NJEGOVOM NACIONALNOM SVETIŠTU****– Šibenik, 14. studenoga 2019. –**

Svetkovina svetog Nikole Tavelića proslavljena je u četvrtak 14. studenoga u Nacionalnom svetištu svetog Nikole Tavelića, šibenskom Samostanu svetog Frane. Središnje večernje misno slavlje predvodio je krčki biskup Ivica Petanjak. Koncelebrirao je i šibenski biskup Tomislav Rogić. Na kraju misnog slavlja šibenski biskup Tomislav Rogić otvorio je Godinu sv. Nikole Tavelića za Šibensku biskupiju.

Među četrdesetak svećenika koji su koncelebrirali na misnome slavlju bili su i provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca fra Josip Blažević, generalni vikar Šibenske biskupije mons. Marinko Mlakić, te rektor svetišta fra Ivan Bradarić. Slavlje je započelo procesijom u kojoj je nošena slika Nikole Tavelića.

U uvodnom dijelu euharistije prigodno se obratio fra Ivan Bradarić. »S današnjim danom ulazimo u Jubilejsku godinu sv. Nikole Tavelića koju će na koncu ovog Euharistijskog slavlja za Šibensku biskupiju proglasiti mjesni Ordinarij šibenski biskup Tomislav Rogić kojega srdačno pozdravljam i zahvaljujem što je prepoznao važnost Nikoline žrtve i svjedočanstva te aktualnost njegove poruke«, kazao je rektor Bradarić.

Pozdravio je sve svećenike i vjernike. »Brojni ste došli danas u ovo svetište svjesni koliko je vrijedna žrtva jednoga između nas, a koji bi isto to mogao biti bilo koji od nas. Neka nas žrtva našeg sunarodnjaka nadahnjuje u našim pastoralnim i apostolskim potvatima izuzetno zahtjevnog vremena u kojem smo mi danas poslani. Pozdravljam sve vas, dragi vjernici, hodočasnici iz raznih krajeva, štovatelji sv. Nikole Tavelića. Vi ste danas donijeli sunce u ovo Svetište, jer ako nema vas nema ni Svetišta. Jer Svetište, to ste vi, živa Crkva«.

Biskup Ivica Petanjak u homiliji vjernicima je približio pročitani evanđeoski ulomak u kojem Isus govori svima: »Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom« (Lk 9, 23). Kako je kazao to su najzahtjevnije Isusove riječi.

Ukazao je kako nijedna ljubav na svijetu nije tako zahtjevna i nije tako radikalna kao ljubav prema Isusu Kristu, jer ona traži da sve druge ljubavi: roditeljska, bračna, rodbinska, pa i ljubav prema vlastitom životu, idu u drugi plan. »Ljubiti znači izaći iz sebe i slijediti Krista. Prestati misliti na sebe, sebe razbaštiniti i sebe pronaći u onome koga ljubiš. Zato je ovakva ljubav ujedno i poziv. Radi se o pravom pravcatom pozivu. Pozivu ljubavi koji ide preko križa«.

Sveti Nikola Tavelić je otišao toliko daleko da nije samo prihvaćao danomice svoj križ, nego ga je tražio, molio da ga dobije, kazao je biskup Petanjak. Tako razumijemo njegovo mučeništvo, jer u Srednjem vijeku, u vrijeme osmanlijskih osvajanja željeti biti svećenik i misionar i otići javno propovijedati evanđelje, kao što je on to učinio u Bosni, pa u Svetoj zemlji, značilo svjesno tražiti križ. Biti svjestan da svakog trenutka možeš ostati bez glave.

Biti misionar je vrhunac svećeničkog poziva. Smatram da ni jedna služba u Crkvi ne može nadvisiti službu misionara, jer je misionar do posljednjeg zareza ispunio Isusov poziv, sve ostavio, svega se odrekao, poput Abrahama krenuo u nepoznato i sve to čini iz jedne jedine pobude: da donese Kristovo evanđelje onima koji još nisu za njega čuli. Ako misionar to svoje posvemašnje opredjeljenje za Isusa Krista još zapečati svojom krvlju, onda je mučeništvo vrhunac svjedočenja za Isusa Krista i vrhunac učenja. Sveti Nikola Tavelić je misionar i mučenik. Više od toga ne može. Toga su bili svjesni već u najranija kršćanska vremena i zato je štovanje mučenika najstarije štovanje svetaca, jer se mučenik u svemu poistovjetio s Isusom Kristom. Učenik je dosegao mjeru svoga Učitelja, kazao je krčki biskup.

Vjernicima je poručio kako je Isus uvijek bio zahtijevan. »I to se traži od vas i od svakoga od nas: biti zahtijevan prema sebi, a blag prema drugima. To je Isusova škola i njegova pedagogija. Zato svetog Nikolu kao mučenika možete razumjeti samo ako ste u svome životu u nešto bili toliko stopostotno sigurni i uvjereni da ste za to svoje uvjerenje bili spremni i umrijeti, ili bilo kakvu muku i patnju podnijeti. A mučenik ne umire za neku ideju nego za živu osobu Isusa Krista, poradi Krista i poput Krista. Sve je to moguće ostvariti, ako se prihvati današnje evanđelje i ako sve naše bogatstvo bude u Kristu. Ako on postane sav smisao našeg života i postojanja. Ako živimo, živimo za Krista, ako umiremo, umiremo za Krista. Kad Isus Krist zauzme u našem životu ono mjesto koje mu pripada, a to je prvo mjesto, sve drugo će se posložiti samo od sebe iz jednostavnog razloga što će nama samima biti jasno: ako je Krist prvi, sve drugo je samo drugo«, zaključio je biskup Ivica Petanjak.

Na kraju misnog slavlja šibenski biskup Tomislav Rogić otvorio je Godinu sv. Nikole Tavelića za Šibensku biskupiju. »Čitavu pastoralnu godinu u našoj Šibenskoj biskupiji želimo posvetiti svetom Nikoli Taveliću, njegovom svjedočanstvu vjere i kreposna života, njegovom hrabrom naviještanju Isusa Krista, njegovom poniznom redovničkom služenju i njegovoj žrtvi života položenoj na oltar mučenika za Krista. On je svetost ostvario jer je za njom čeznuo. Neka se stoga u cijeloj Šibenskoj biskupiji kroz ovu godinu, od svečeva blagdana 14. studenoga 2019. do njegova blagdana 2020. godine vjernički puk utječe zagovoru sv. Nikole Tavelića. Neka se u katehezama i propovijedima razmatraju svečeve kreposti i snaga vjere po kojoj se suočavao sa životnim poteškoćama i izazovima. Neka primjer sv. Nikole Tavelića potakne svaku vjerničku dušu na svjedočenje vjere u Krista uskrsloga u današnjem svijetu. Njegovo ponizno služenje u redovničkom pozivu neka bude poticaj za istinsko kršćansko bratoljublje prema svakom čovjeku. Mučeništvo sv. Nikole neka u savjestima probudi spremnost na velikodušnost i žrtvu kojom se pokazuje ljubav prema Bogu i dosljednom kršćanskom življenju«, poručio je biskup Rogić koji je vjernicima svih župa u narednoj godini preporučio pobožnosti i molitve svetom Nikoli Taveliću. Naglasio je kako će vrhunac Godine biti 21. lipnja 2020. godine kada ćemo svečanim misnim slavljem obilježiti pedesetu godišnjicu proglašenja svetim prvog sveca iz Hrvatskog naroda.

(Izvor: ika.hkm.hr)

DUHOVNI PREDBOŽIĆNI SUSRET REDOVNICA**– Mali Lošinj, 4. prosinca 2019. –**

Duhovni predbožićni susret redovnica Biskupije Krk održan je 4. prosinca 2019. godine u Malom Lošinj u samostanu sestara Službenica Milosrđa (Ancella).

Susret smo započeli molitvom i izlaganjem biskupa Ivica Petanjka o pobudnici *Radujete se i kličite* pod naslovom *Radovati se braći i sestrama: svjedočanstvo poziva*.

U izlaganju biskup je naglasio kako je nestalo radosti, veselja, te kako se ne znamo radovati jedni drugima. U redovničkom životu važni su prvi dani, prvi susreti, kakvo je lice imala ona osoba koja nam je otvorila samostanska vrata, je li to lice bilo radosno. U ovoj pobudnici nećemo naći gotova rješenja; nema recepta kako se postaje svetac u 21. stoljeću, ali je moguće i u današnje vrijeme biti svet.

Na puno mjesta u Svetom Pismu govori se o radosti, a papa za naslov pobudnice uzima riječi »Radujte se i kličite« (Mt 5, 12). Ovdje je važan kontekst iz kojeg su uzete te riječi: uzete su iz Govora na Gori, programatskog Isusovog govora. Isus od nas traži sve i pod cijenu mučeništva; iz toga proizlazi radost koja prolazi kroz muku. Radost nije spontani osjećaj pojedinaca. Kršćanska radost odnosno svetost ne podnosi polovičnost, mla-kost, neodlučnost, pretjerani strah, ali se znade da je svetost put; svecem se ne rađa nego postaje. Braću i sestre ne biramo nego nam ih Bog daje. Božji se darovi prihvaćaju s radošću i zahvalnošću pa makar mogu postati muka i križ. Svaki križ ima svoju radost. U meni se mora voditi žestoka borba sa samim sobom, u meni mora biti rat, ali oni vani neće vidjeti borbu nego plodove borbe: radost, mir, prihvaćanje, uvažavanje drugih. Da nema borbe, ne bi mogli osjetiti pravu radost.

Nakon stanke i prigode za ispovijed uslijedila je sveta misa koju je predvodio otac biskup Ivica Petanjak u koncelebraciji s povjerenikom za redovnice vlč. Zvonimirom Badurinom Dudićem, vlč. Robertom Zubovićem i vlč. Kristijanom Perovićem. U propovijedi nas je biskup Ivica pozvao na egzistencijalno življenje Evanđelja, a trenutne okolnosti u redovničkim zajednicama kao starost, bolest, dezorijentiranost ne bi smjele oduzeti volju. Možda je to sve Gospodin dopustio kako bi vidjeli da ne možemo sami, samo sa svojom snagom, pa se vratimo Njemu, više molimo i više vapimo. Kroz životne krize možemo postajati vjerniji zvanju, kako bi bili više kršćani i više redovnici, vapijući: »Gospodine s tim malo želim biti tvoj učenik, Gospodine pomози nam.«

Nakon vazmene gozbe ljubavi nastavljeno je prigodno bratsko druženje.

Katarina Mikić

SVEČANA KOLAUDACIJA OBNOVLJENIH ORGULJA U CRESU**– 8. prosinca 2019. –**

Svečana kolaudacija obnovljenih orgulja održana je u nedjelju, 8. prosinca, u župnoj crkvi Sv. Marije Velike u Cresu. Obnovljeni instrument uvodno je predstavio mr. sc. Saša Ilijić, voditelj Odjela za glazbenu baštinu Krčke biskupije.

»Radi višeglasnog zvučanja, te skladnog i izdašnog tona, Katolička crkva prihvatila je orgulje kao idealno glazbalo za pratnju pjevane riječi u bogoslužju, a do danas one nisu nimalo izgubile od svojeg značaja. Uistinu, nezamisliva je crkva bez te kraljice instrumenata«, rekao je mr. Ilijić te podsjetio kako je izumljena i oplemenjena zvučnost i tehnika orgulja.

»Kroz 18. stoljeće privodi se kraju usklađivanje menzura svirala, pri čemu posebna zasluga pripada orguljaru našeg podneblja don Petru Nakiću Šibenčaninu. Bio je redovnik, franjevac konventualac, koji je u Šibeniku završio filozofiju, a u Veneciji orguljarski zanat te teologiju. Postao je vodećim graditeljem orgulja u Mletačkoj Republici i izvan nje, te je, sa članovima svoje venecijanske radionice, izgradio oko 500 instrumenata«, rekao je mr. Ilijić te u nastavku svog izlaganja objasnio kako se razvijala don Nakićeva škola.

Nakićevi učenici Francesco Dacci i Gaetano Callido potpuno su prigrlili graditeljske principe svog učitelja, a nastavljač slavne radionice Antonio Callido gradi creske orgulje 1829. godine. Iz mletačko-dalmatinske škole na području Krčke biskupije orgulje se nalaze u ex-katedrali i crkvi sv. Andrije u Rabu, u benediktinskom samostanu i župnoj crkvi u Cresu, župnoj crkvi i crkvi Majke Božje u Velom Lošinju, župnoj crkvi u Malom Lošinju te u katedrali u Krku. Zanimljiva je činjenica, potvrđena i u sačuvanim dokumentima, da je Callido sagradio samo troje orgulje u Dalmaciji, dok je puno više gradio za Istru i otoke Hrvatskog primorja.

»Ova naša kraljica instrumenata, budući da je iz radionice Nakića i njegovih sljedbenika, po glazbenoj i zanatskoj vrijednosti je od velikog značenja i na međunarodnom planu, što dosljedno povlači i njezino vrednovanje kao spomenika kulture visoke kategorije«, rekao je Ilijić za creske orgulje te zaključio: »Neka ove orgulje ne budu same sebi svrha već pratnja najvažnijem instrumentu, ljudskom glasu, kojeg ne trebamo štedjeti u slavljenju i hvaljenju Boga«.

Orgulje iz creske župne crkve obnovljene su u zagrebačkoj radionici Heferer te su vraćene u njihov izvorni oblik. Naime, venecijanski orguljar Pietro Bazzani 1903. godine je na njima izveo niz preinaka u duhu tog vremena, uklanjanjem ili dodavanjem registara. Znatne troškove najnovije višegodišnje obnove u potpunosti je pokrilo hrvatsko Ministarstvo kulture.

Nakon izlaganja mr. Ilijića, svečani kolaudacijski koncert izveli su profesori na ljubljanskoj Glazbenoj akademiji, Vasilij Meljnikov na violini i Mario Perestegi na orguljama. Program se sastojao od skladbi iz raznih glazbenih razdoblja, a među njima su se našle i

dvije jednostavčane sonate anonimnih skladatelja iz 17. stoljeća pronađene u creskim samostanima. Budući da je koncert održan uoči blagdana Bezgrješnog začeca BDM, a u crkvi posvećenoj Mariji, glazbenici su za bis, u čast Gospi, izveli Schubertovu Ave Mariju.

Uz mnogobrojne vjernike i ljubitelje glazbe sa Cresa i Lošinja, svečanoj kolaudaciji prisustvovali su krčki biskup mons. Ivica Petanjak, više svećenika, gradonačelnik Kristijan Jurjako i mnogi drugi uglednici.

ZAPOČELA PROSLAVA 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA MAHNIĆA

– Krk, 14. prosinca 2019. –

U subotu 14. prosinca 2019. u krčkoj je katedrali svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je predvodio uzoriti kardinal Josip Bozanić započelo obilježavanje 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića.

Na ulazu u krčku katedralu, zagrebački se nadbiskup, praćen domaćim biskupom mons. Ivicom Petanjkom i postulatorom Mahnićeve kauze vlč. Sašom Ilijićem zadržao u molitvi na grobu sluge Božjega.

Usljedio je pozdravni govor domaćeg biskupa. Biskup Ivica izrazio je radost i zahvalnost što se ovom prigodom spominjemo osobe biskupa Antuna Mahnića koji je k nama došao iz Slovenije, ali je toliko zavolio hrvatski narod da je svojim zalaganjem u svemu nadišao granice krčke biskupije i postao neumornim radnikom za spasenje svakog čovjeka, ocem Hrvatskog katoličkog pokreta i Katoličke akcije. Citirao je i Mahnićevog suvremenika koji za njega kaže da je kao luč Božje svjetlosti razgonio tamu umova i modernog poganstva. Pozdravio je zatim uzoritog kardinala Josipa Bozanića, koji je kao krčki biskup bio treći nasljednik biskupa Mahnića, zatim biskupe Riječke metropolije: riječkog nadbiskupa i metropolitu mons. Ivana Devčića, biskupa gospičko-senjskog u miru mons. Milu Bogovića, biskupa porečkog i pulskog u miru mons. Ivana Milovana te krčkog biskupa u miru mons. Valtera Župana. Pozdravio je g. Vladimira Lončarevića, predstavnika predsjednice Republike Hrvatske, koja je uz Hrvatsku biskupsku konferenciju pokroviteljica ove proslave; zatim sve gradonačelnike i načelnike s područja Krčke biskupije, provincijala franjevac trećoredaca glagoljaša fra Ivu Martinovića, rektora Riječke bogoslovije vlč. Marija Gerića, s. Dobroslavu Mlakić, vrhovnu predstojnicu Sestara Srca Isusova i postulatoricu u kauzi službenice Božje majke Marije Krucifikse Kozulić, te Suradnice Krista Kralja, duhovne sestre službenice Božje Marice Stanković. Na jednom su mjestu tako bile okupljene tri postulate koje rade na postupcima beatifikacije službenika Božjih, a koji su za svojega života bili usko povezani s biskupom Mahničem. Pozdravio je i sve svećenike, redovnike, redovnice, hodočasnike iz svih dijelova Krčke biskupije i gledatelje Laudata TV i slušatelje HKR-a. Kardinalu Bozaniću čestitao je 30. obljetnicu biskupstva, koju slavi ove godine, a čemu se Krčka biskupija u ovoj prigodi htjela pridružiti.

Održan je zatim prigodni program glazbeno-scenskog karaktera, pod nazivom *Adventsko svjetlo*, koji su sa dječjim zborovima Župe Krk »Kapima« i »Kapljicama« pripremili vjeroučiteljice Mirjana Žužić i Vesna Avsec.

Kardinal Bozanić pozdravio je djecu i mlade i zahvalio im na lijepom programu. Pozvao ih je da se pripreme na dolazak Onoga tko u zajednici Crkve nikad ne zaboravlja doći i biti s nama i zbog nas, a to je Isus Krist. Pozvao ih je da se rado s Njime susretnu i da s Njime svakodnevno razgovaraju.

Ulaznom pjesmom *Presjajna luči*, za koju je tekst napisao don Ante Mateljan, a glazbu don Šime Marović, i koja je skladana upravo za ovu prigodu, započelo je svečano euharistijsko slavlje, na kojem je, uz kardinala i spomenute biskupe koncelebriralo šezdesetak svećenika i redovnika.

Pjevanje na misnom slavlju animirali su udruženi zborovi Krka i Vrbnika, uz pratnju Gradske glazbe iz Krka. Prvo čitanje pročitala je Marija Orlić iz Malog Lošinja, psalam vlč. Anton Budinić, drugo čitanje Robert Brozić iz Krka, a Evanđelje je navjestio đakon Josip Dolić, TOR. Molitvu vjernika predmolile su Ivana Kralj iz Novalje i Marica Viskić iz Supetarske Drage. Posluživali su bogoslovi Krčke i Zadarske biskupije te ministranti župe Mali Lošinj i Krk.

Kardinal Josip Bozanić okupljenima se obratio i prigodnom homilijom. Podsjetio je kako je biskup Mahnić svoje posljednje mjesece života proveo u zagrebačkom nadbiskupskom dvoru, kao gost nadbiskupa Bauera, a tamo je i preminuo. »Biskup Mahnić udario je snažan pečat ne samo u krčkoj biskupiji, kojoj je bio pastir, nego i katoličkoj stvarnosti u hrvatskom i slovenskom narodu«, rekao je nadbiskup. »On je ideal čovjeka duhovna i izdržljiva, čovjeka vjere i otvorene spremnosti na istupanje za dobro ljudi, koji su Božja stvorenja, uvijek idući naprijed i suočavajući se s novim izazovima; pa i onda kad su se nad njim nadvili tamni oblaci, ni oni ga nisu mogli svladati ni zaustaviti jer je bio ispunjen kršćanskom nadom. Zbog svog zalaganja za slobodu vjere i prava naroda morao je na kraju života pretrpjeti i progonstvo iz kojeg se vratio shrvan bolešću.« Nadbiskup je istaknuo kako je biskup Mahnić kroz cijelu svoje biskupsko služenje vjerno slijedio geslo koje je na početku odabrao: »U križu je spas«. Isusove riječi »Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom nije me dostojan« mi često ne želimo čuti, pokušavamo ih ublažiti ili mimoići, ili ih primamo bez svjetla Duha Svetoga pa osjećamo gorčinu, no u čovjeku se bez mudrosti križa i ljubavi prema Kristu javlja neprihvatanje evanđeoske istine. Tko pak križ prihvaća ponizna srca, s povjerenjem u Duha Svetoga, može razumjeti da je u njemu tajna istinskog života. »Odgovor na istinska i duboka pitanja čovjekova srca nalazimo zagledani u dubinu našega bića, ali i u pogled ljubavi Boga prema čovjeku. (...) Nasljedovanje Krista vodi u cjelovito obzorje ljudske slobode.« »Po Križu nam Bog govori da je prisutan u našem životu. Po Isusovom križu Bog nas poziva da prepoznamo i prihvatimo Božju ljubav i u najvećim poteškoćama svoga života. I u radostima i nadama, i u muci i tjeskobama ljudskog života, pogled vjere vidi istinsku slobodu i mogućnost za ljubav po Kristovoj mjeri.« »Biskup Antun Mahnić bio je do kraja života zagledan u privlačnost i smisao Kristova križa. Tako je mogao cijeli svoj život proživjeti u ljubavi prema ljudima.« Čovjeku nije toliko teško prihvatiti bol koliko besmisao, bol iza koje ne dodiruje

ništa. »Sluga Božji je iza boli uvijek vidio Kristov dragi pogled, a u križu dar vjere da nas sve što se događa treba još više privlačiti i približiti Kristu.«

Pri kraju misnog slavlja postulator vlč. Saša Ilijić zahvalio je svima prisutnima u katedrali i putem medija na sudjelovanju koje je uzveličalo slavlje početka obilježavanja 100. obljetnice. Predstavivši ukratko neke od budućih inicijativa, zahvalio je predvoditelju slavlja na velikodušnom odazivu te mu je u ime svih i sam čestitao 30. obljetnicu biskupstva, zaželim mu još puno snage i krepčine. Potvrdio je kako je grob biskupa Mahnića postao pravo hodočasničko mjesto i kao takvo svjedočanstvo da se slugi Božjemu ne obraća samo domaći narod već i oni koji dolaze iz krajeva izvan granica biskupije pa i Hrvatske. Također, napomenuo je kako sam Mahnić nikada sebe nije stavljao u centar događanja i pozornosti, ali vjeruje da će i ovakva okupljanja gledati blagonaklono znajući da su ona za našu duhovnu izgradnju i rast. Kardinalu Bozaniću poklonio je lik sluge Božjega biskupa Mahnića, rad akademskog slikara i dekana umjetničke akademije u Zagrebu prof. Tomislava Buntaka.

Kardinal Bozanić na samom je kraju misnog slavlja, na grobu Sluge Božjega, predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim i u znak poštovanja i zahvale položio buket ruža.

Irena Žužić

U BISKUPSKOM DVORU ODRŽANO BOŽIĆNO ČESTITANJE **– Krk, 18. prosinca 2019. –**

Božićno čestitanje koje krčki biskup tradicionalno upriličuje u biskupskom dvoru u Krku i ove je godine, u srijedu 18. prosinca 2019., okupilo svećenike, redovnike i redovnice, vjeroučitelje te predstavnike civilnih vlasti i javnih ustanova s ovoga područja.

Pozdravnim govorom o. Biskupu Ivici te okupljenim uzvanicima najprije se obratio generalni vikar mons. Franjo Velčić. Istaknuo je kako se 25. prosinca već prema židovskom kalendaru slavio kao Hanuka, Blagdan svjetla, a kasnije kao dan očišćenja Hrama, dan u kojem je ponovno uspostavljena pogažena Božja slava i iznova započelo pravo slavljenje Boga. To se potvrdilo i Isusovim rođenjem: »U Božićnoj noći Bog kao nejako dijete stupa pred nas s jedinom moći svoje ljubavi. Sinovljevo čovječstvo je slava Očeva. U jaslama i na križu uspostavljena je Božja slava usred ovoga svijeta. Gdje god ljudi slijede toga Boga, započinje i nova čovječnost, a započinje, iako pomalo i nepotpuno, i mir na zemlji.«

Podsjetio je na nedavno proslavljen 99. rođendan za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića i započet cjelogodišnji hod prema 100. obljetnici istoga, s Mahnićevom preporukom, gotovo geslom i molitvom: »Više svjetla!« »Uviđamo kako nam je svima potrebno više svjetla, jer i mi moramo postati ono što nam poručuje Isus, čije se rođenje

spremamo slaviti: 'Vi ste svjetlo svijeta!' i to slušamo i primamo kao odgovorni zadatak. Ono pravo svjetlo ne proizlazi spontano iz nas, iz naših djela, nego to svjetlo možemo samo primiti kao dar. Samo ako dopustimo Njemu – 'Svjetlu Istinitome' da nas obasjava, da nam osmišljava dane i osvjetljuje naše staze, samo tada možemo postati i biti svjetlo i drugima.« U tome, pozvani smo učiti i u život sprovoditi ono što nam primjerom i riječju poručuje naš sluga Božji Antun Mahnić.

Za kraj, mons. Velčić je poručio: »Ovaj susret želimo doživjeti kao jedno novo ohrabrenje i podstrek, polazeći od našega čovječstva, kojega želimo oplemeniti čovječstvom i božanstvom onoga koji je za sebe rekao: 'Ja sam svjetlo svijeta!'«, a zatim o. Biskupu i svima poželio obilje toga svjetla, nade i radosti koju donosi Božić.

U ime gradskih i općinskih vlasti te predstavnika javnih ustanova o. Biskupu izrekao je čestitku Dario Vasilić prof, gradonačelnik Grada Krka. Izrazio je radost zbog ovog okupljanja. Citirao je misao sv. Augustina kako se Bog počovječio kako bi se čovjek mogao pobožanstveniti, što otkriva veliko bogatstvo otajstva Isusova utjelovljenja, njegova dolaska u liku malog djeteta, kao jedan od nas, kao onaj koga se ne treba bojati već koji poziva čovjeka da mu se približi, da mu pristupi. »Božić simbolično donosi rođenje cijelog čovječanstva, kao i poruke humanosti, solidarnosti, brige za one najmanje i najsiriromašnije. To su bile poruke i biskupa Antuna Mahnića, velikog intelektualca i čovjeka, kojeg će se kroz godinu koja nam predstoji imati priliku približiti mnogima, pogotovo hodočanicima.«

Biskup Ivica zahvalio je na izrečenim čestitkama koje sve idu prema Mahnićevu geslu »Više svjetla!«. »Slavlje Božića, poruke i čestitke uvijek su samo parcijalne jer događaj Božića sve nadilazi. Svjetlo je prvo što je Bog stvorio jer je Bog svjetlo, ono je Božji atribut i sinonim za sve što Bog je: život, ljubav, dobrota, milosrđe... U Boga nema tame. Tama ne može obuzeti svjetlo. Čim se pojavi i najmanje svjetla, ono uništava i najveću tamu. I biskup Mahnić bio je svjetiljka koja je svjetlila i gorila drugima. I mi smo pozvani biti svjetlo jedni drugima. U mnoštvu svjetla i blještavila, vjerujemo da možemo imati pravo svjetlo samo ako smo povezani s Isusom Kristom. Tamu često ne možemo pobijediti sami već upravo u dijalogu s Isusom Kristom. Neka svjetlo Isusovo svijetli u Vašim obiteljski, osobnim životima i Vašim odgovornostima i djelovanju«, poručio je biskup Ivica.

Biskup Ivica zatim je svima osobno čestitao nadolazeći Božić, a zatim sve uzvanike ugostio i počastio prigodnim domjenkom.

Irena Žužić

SADRŽAJ 2019.**SADRŽAJ 1/2019.**

DOKUMENTI.....	3
Poruka pape Franje za 27. Svjetski dan bolesnika » <i>Besplatno primiste, besplatno dajte!</i> « (Mt 10, 8).....	3
Poruka u povodu Dana posvećenog života 2019.	6
Poruka za Dan života 2019. predsjednika Vijeća za život i obitelj HBK dubrovačkog biskupa Mate Uzinića: <i>Savjest u svjetlu zakona ljubavi</i>	7
➤ Izvještaji	10
Susret predstavnika HBK i episkopa SPC u Hrvatskoj (17. siječnja 2019.)	10
Priopćenje s XXI. zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH (Zagreb, 21. siječ. 2019.)	13
Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja.....	15
Održan Kolokvij o savjesti i kulturi života (Zagreb, 25. siječnja 2019.)	16
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	18
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja	18
Prve subote u mjesecu.....	18
Obilježavanje Dana posvećenog života (Krk, 2. veljače 2019.)	19
27. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2019.)	19
Sv. misa i briga za umiruće.....	20
Tečajevi pripreve za brak.....	20
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (5. ožujka 2019.)	21
Milostinja IV. korizmene nedjelje i mise »za duše« (31. ožujka 2019.)	21
Sv. misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike (1. travnja 2019.).....	21
Obljetnice ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. ožujka) i biskupa u miru Valtera (15. ožujka).....	22
Preduskrсни plenarni svećenički sastanak (Krk, 10. travnja 2019.)	22
Duhovne vježbe za svećenike u 2019. godini.....	23
IZ POVJERENSTAVA	24
➤ Povjerenstvo za pastoral mladih: Korizmena duhovna obnova (Samobor, 21. – 24. ožujka 2019.).....	24
➤ Ured za obitelj: Susret voditelja Tečajeva pripreve za brak (Krk, 6. travnja 2019.).....	24
➤ Apostolat za duhovno majčinstvo žena »Marica Stanković«: Korizmeni susret žena otoka Krka (Krk, 19. ožujka 2019.).....	24
➤ Biskupijski Caritas: Edukativna radionica za voditelje župnih Caritasa (Krk, 23. veljače 2019.)	25
Duhovna obnova za župne Caritase (Krk, 23. ožujka 2019.).....	25

Korizmena akcija »Zajedno možemo više«.....	25
Duhovna akcija »Ne kupovanju nedjeljom«.....	26
Projekt »Prijetelji s mora«	26
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	27
Kronika krčkog biskupa	27
➤ Izvještaji	28
Biskup Ivica posjetio Dom za starije i nemoćne u Krku (Krk, 23. prosinca 2019.).....	28
Slavlje Božića u Krčkoj katedrali	29
Hodočašće mladih i doček Nove Godine u Međugorju (28. prosinca 2018. – 1. siječnja 2019.)	31
Susret biskupa Ivica s franjevcima kapucininima iz Lendinare (Krk, 29. prosinca 2018.)	32
Misa zahvalnica u Krčkoj katedrali (Krk, 31. prosinca 2018.)	32
Biskup Ivica predvodio misno slavlje Nove Godine (Krk, 1. siječnja 2019.).....	33
Mladi Krčke biskupije u novogodišnjem čestitanju biskupu Ivici (Krk, 2. siječnja 2019.)	35
Biskup Ivica predvodio misu zadušnicu za dr. fra Emanuela Hoška (Trsat, 4. siječnja 2019.).....	35
Biskup Ivica predvodio misno slavlje Bogojavljenja (Krk, 6. siječnja 2019.)	36
Održan susret mladih u Cresu (26. siječnja 2019.)	38

SADRŽAJ 2/2019.

BISKUPOVO USKRSNO PISMO: <i>Uskrs – pobjeda neuništive Božje ljubavi</i>	43
DOKUMENTI.....	46
Poruka Pape Franje za 53. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije (2. lipnja 2019.): » <i>Udovi smo jedni drugima</i> « (Ef 4, 25). <i>Od social network comunities do ljudskih zajednica</i>	46
Poruka pape Franje za 56. Svjetski dan molitve za zvanja (12. svibnja 2019.): <i>Hrabrost da se preuzme rizik za Božje obećanje</i>	50
Pismo biskupa HBK patrijarhu SPC Irineju	53
Komisija Hrvatske biskupske konferencije »Iustitia et pax«: Priopćenje	61
Priopćenje HBK u povodu zabrane mise zadušnice na Bleiburškom polju.....	62
Poslanica biskupa Josipa Mrzljaka uz Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini 2019: <i>Budite složni i živite u miru</i>	62
➤ Izvještaji	64
Mons. Ivan Ćurić imenovan pomoćnim biskupom đakovačko-osječkim	64
Sjednica Upravnog vijeća Hrvatskoga Caritasa.....	65
Otac Milan Stipić imenovan apostolskim upraviteljem Križevačke eparhije	66

Održana sjednica Vijeća HBK za laike	67
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	69
Novo Prezbitersko vijeće.....	69
Zbor savjetnika	70
Ekonomsko vijeće	70
Veliki ili Sveti tjedan 2019.....	71
Sveta potvrda u župama Krčkog dekanata i u Malom Lošinjju	72
Nedjelja Dobrog Pastira – Dan molitve za duhovna zvanja (12. svibnja 2019.)	72
Hodočašće svećenika u Bleiburg (17. i 18. svibnja 2019.)	73
Svećeničko ređenje (Osor, 1. lipnja 2019.)	74
Svetkovina svetog Kvirina (Krk, 2. - 4. lipnja 2019.)	74
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 5. lipnja 2019.).....	75
Zajedničko hodočašće svećenika Riječke metropolije i Zadarske biskupije (Gospić i Udbina, 25. lipnja 2019.)	76
Presveto Srce Isusovo – Dan svećeničkog posvećenja (Glavotok, 28. lipnja 2019.)	76
Mjesec svibanj i lipanj	77
IZ POVJERENSTAVA	78
➤ Ured za obitelj: Susret voditelja tečajeva pripreme za brak (Svetište M. B. Goričke, 14. rujna 2019.).....	78
IZ KATEHETSKOG UREDA: Hodočašće djece na grob biskupa Mahnića	79
DIJEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	80
Kronika krčkog biskupa	80
➤ Izvještaji.....	81
Održan susret redovnika i redovnica povodom blagdana Svijećnice (Krk, 2. veljače 2019.)	81
Oproštaj od sestara Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina (Krk, 3. veljače 2019.)	82
Biskup Ivica predslavio Stepinčevo u Krčkoj katedrali (Krk, 10. veljače 2019.).....	83
Edukativna radionica za voditelje župnih Caritasa (Krk, 23. veljače 2019.)	85
Održana sjednica Upravnog vijeća biskupijskog Caritasa (Krk, 27. veljače 2019.)	86
U Puntu održana biskupijska završnica vjeronaučne olimpijade (Krk, 4. ožujka 2019.).....	86
Slavljena sv. misa za pok. biskupa Karmela Zazinovića (Krk, 19. ožujka 2019.)	87
Održan korizmeni susret žena otoka Krka (Krk, 19. ožujka 2019.)	87
Duhovna obnova za vjeroučitelje (Batomalj, 22. – 24. ožujka 2019.)	88
Duhovna obnova za volontere Caritasa (Rab, 23. ožujka 2019.).....	88
Održana korizmena duhovna obnova redovnica (Porat, 27. ožujka 2019.)	89

Održan mozaični scenski program »Nije dobro da čovjek bude sam« (Krk, 6. travnja 2019.)	90
Preduskrasni plenarni svećenički sastanak (Krk, 10. travnja 2019.)	92
Hodočašće djece Krčke biskupije na grob biskupa Mahnića (Krk, 13. travnja 2019.).....	93

SADRŽAJ 3/2019.

DOKUMENTI.....	98
Poruka mons. Tomislava Rogića za nedjelju turizma 2019.: <i>Čovjekova potreba za odmorom i gostoljubivost</i>	98
Izjava Komisije Iustitia et pax o izborima za Europski parlament	100
Sjednica Vijeća HBK za kler (Zagreb, 3. travnja 2019.)	102
Godišnja sjednica Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu (Zagreb, 24. travnja 2019.).....	102
Održani nacionalni dani za djelatnike pastoralne braka i obitelji (Zagreb, 26.-28. travnja 2019.).....	103
Priopćenje s 58. zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 14. - 16. svibnja 2019.)	106
Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (Zagreb, 6. lipnja 2019.).....	108
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	109
Ljetovanje bogoslova (Krk, 9. - 12. srpnja 2019.)	109
Ispovjednici na misama u Svetišću M. B. Goričke.....	109
Duhovne vježbe svećenika	109
Seminari Metropolitanskog instituta u Rijeci za vjernike Laike	110
IZ KATEHETSKOG UREDA	111
Metropolitanski izlet vjeroučitelja (22. lipnja 2019.)	111
Raspored odgojitelj(ica) u vjeri i vjeroučitelj(ica) u ped. i šk. god. 2018./2019.....	111
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	116
Kronika krčkog biskupa.....	116
Dijamantni svećenički jubilej vlč. Antona Barbiša	117
Proslavljeni rapski Križi (Rab, 28. travnja 2019.)	117
Biskup Ivica predvodio proslavu blagdana bl. Ivana Merza u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu (11. svibnja 2019.).....	120
Hodočašće svećenika Krčke biskupije u Macelj, Tezno i Bleiburg (17. i 18. svibnja 2019.)	121
Biskup Ivica podijelio sv. Potvrdu krizmanicima Hrvatske kat. župe u Münchenu (25. svibnja 2019.)	126
Biskup Ivica zaredio dvojicu novih svećenika Krčke biskupije (Osor, 1. lipnja 2019.) ..	126
U Katedralnoj riznici predstavljena izložba »Crkveni motivi Ivana Volarića« (Krk, 2. lipnja 2019.)	129
Mladomisnici slavili misno slavlje u Krčkoj katedrali (Krk, 3. lipnja 2019.).....	130

Proslavljena svetkovina sv. Kvirina (Krk, 4. lipnja 2019.).....	131
Kardinal Bozanić predvodio svečano euharistijsko slavlje u povodu proslave 50. obljetnice Riječke metropolije (Rijeka, 15. lipnja 2019.).....	132
Proslavljena 100. obljetnica župe Sveti Vid i predstavljena monografija dr. sc. A. Bozanića <i>Miholjice i Sveti Vid - od najstarijih vremena do danas</i> (15. lipnja 2019.)	135

SADRŽAJ 4/2019.

DOKUMENTI.....	139
Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2019.: <i>Ne radi se samo o migrantima</i>	139
Poruka Svetog Oca Franje za Svjetski dan misija 2019.: <i>Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu</i>	142
Poruka pape Franje za Svjetski dan siromaha: <i>Ufanje ubogih neće biti zaludu</i>	145
Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu: <i>Izaberimo, dakle, život!</i>	149
Apostolsko pismo u obliku motu propria Svetog Oca Franje <i>Aperut Illis</i> kojim se us- tanovljuje nedjelja Božje riječi	152
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2019./2020.: <i>Crkva postoji kad postoji za druge</i>	159
Pismo biskupa Ivica Petanjka na početku Izvanrednog mjeseca misija: <i>Idite, misionarite!</i>	161
Mons. Bože Radoš imenovan varaždinskim biskupom	163
Čestitka krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka mons. Boži Radošu	163
Priopćenje s 59. plenarnog zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 20. listopada 2019.)	164
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	167
Saziv prve sjednice Prezbiterskog vijeća i Zbora konzultora (Krk, 2. list. 2019.).....	167
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 9. listopada 2019.)	167
Tečajevi priprave za brak	168
Katekumenat	168
Biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2019.)	169
Dolazak bogoslova u sjemenište »Ivan Pavao II.« u Rijeci	169
Naši svećenički kandidati	170
Permanentna formacija mladih svećenika (Krk, 12. i 13. studenoga 2019.).....	170
Godišnji odmor i izbivanje iz župe	170
Podjela Prve pričesti.....	171
Raspored pastirskih pohoda i dijeljenja svete Potvrde.....	171
Svećenička oporuka i njezino čuvanje.....	173
Spomen imena pokojnika u sv. Misi.....	174
Dodatak odredbama	174

Iz KATEHETSKOG UREDA	175
Biskupijski susret vjeroučitelj(ic)a i odgojiteljica u vjeri (Krk, 21. rujna 2019.).....	175
Katehetska jesenska škola za odgojitelje u vjeri osoba s teškoćama u razvoju (Zagreb, 18. i 19. listopada 2019.)	175
Katehetska jesenska škola za odgojitelje u vjeri u predškolskim ustanovama (Zagreb, 8. i 9. studenoga 2019.)	175
Susret mons. Ivica Petanjka s ravnateljima odgojno-obrazovnih institucija na području Krčke biskupije (Krk, 11. prosinca 2019.)	175
Iz POVJERENSTAVA	176
➤ POVJERENSTVO ZA MLADE: Planirana događanja za mlade u pastoralnoj godini 2019./2020.	176
➤ POVJERENSTVO ZA PASTORAL DUHOVNIH ZVANJA: Duhovna obnova za dječake 7. i 8. razreda (Ćunski, 25.–27. listopada 2019.).....	176
➤ POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA: Predbožićna obnova za redovnice (Krk, 4. prosinca 2019.).....	177
➤ APOSTOLAT ZA DUHOVNO MAJČINSTVO: Hodočašće žena na grob sl. Božje M. Stanković (Zagreb, 8. listopada 2019.)	177
Iz POSTULATURE SL. BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	178
100. obljetnica rođenja za nebo sl. Božjega biskupa A. Mahnića (1920. –2020.)	178
Himan Presjajna luči o 100. obljetnici rođenja za nebo sl. Božjega b. A. Mahnića.	179
Notni zapis i tekst himna Presjajna luči.....	180
Iz CARITASA BISKUPIJE KRK	184
Akcija Biskupijskog Caritasa »Plamen za dvostruko dobro«	184
Susret voditelja župnih Caritasa	184
Sezonski projekti Caritasa Biskupije Krk.....	184
Kuća za odmor u Martinšćici	184
Projekt »Prijatelji s mora«	185
Susret Caritasa Biskupije Krk i Župe Novalja.	185
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	185
Kronika biskupa Ivica Petanjka	185
➤ SVEĆENICI: Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk	187
➤ OBAVIJEST: Vjeronauk za odrasle u Krku	188
➤ IZVJEŠTAJI: Vlč. Saša Malović u Malom Lošinju proslavio mladu misu (16. lipnja 2019.)	188
Mlada misa vlč. Kristijana Perovića (Brinje, 20. srpnja 2019.)	189
10. proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Svetištu M. B. Goričke (Ba- tomalj, 5. kolovoza 2019.)	189
Susret duhovnih zvanja iz Malog Lošinja (12. kolovoza 2019.)	190
U Krku održan susret vjeroučitelj(ic)a i odgojiteljica u vjeri (Krk, 21. rujna 2019.)	190

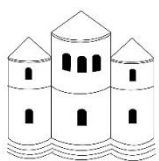
Posveta oltara u obnovljenoj crkvi u Kamporu (22. rujna 2019.)	191
Sv. Kuzma i Damjan u Poljicima proslavljeni u preuređenoj župnoj crkvi.	192
540. obljetnica djelovanja franjevac trećoredaca u Martinšćici (30. rujna 2019.)	193
Hodočašće žena o smrtnom danu sl. Božje M. Stanković (Zagreb, 8. listopada 2019.)	194
Održan jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 9. listopada 2019.)	195
Održan Međunarodni simpozij crkvenih pravnika (Malinska, 11. i 12. listopada 2019.)	197
Održano biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2019.)	198
Uz pomoć Biskupije Krk otvorena nova misija u Zambiji	200

SADRŽAJ 5/2019.

BISKUPOVA BOŽIČNA PORUKA: <i>Budimo svjetlo jedni drugima</i>	203
DOKUMENTI	205
Poruka Svetog Oca Franje za 53. Svjetski dan mira: <i>Mir kao put nade: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje</i> (1. siječnja 2020.)	205
Admirabile signum - Apostolsko pismo Svetoga Oca Franje o značenju i vrijednosti jaslica	210
Poruka pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2019.: <i>Sveti Nikola zaštitnik u nevolji i pomoćnik obitelji</i>	215
Poruka mons. Josipa Mrzljaka za Nedjelju Caritasa: <i>»Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš čini s ljubavlju.«</i>	217
Poruka Komisije HBK <i>»Iustitia et pax«</i> za predsjedničke izbore 2019.	218
➤ Izvještaji	220
Sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog Caritasa (Zagreb, 12. studenoga 2019.)	220
Sjednica povjerenika za popis žrtava Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij: <i>Nužnost povratka oduzetih matičnih knjiga Crkvi</i> (Zagreb, 21. stud. 2019.)	221
Vijeće HBK za nauk vjere donijelo dokument o čovjeku (Zagreb, 26. stud. 2019.) ..	222
Sjednica Vijeća HBK za kat. odgoj i obrazovanje (Zagreb, 25. studenoga 2019.)	222
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	224
Godišnje klanjanje Presvetom	224
Mise <i>»Pro familia et iuventute«</i>	225
Obveze prema Ordinarijatu	226
Obveza plaćanja poreza na dobit	227
Raspored podjela krizmi u 2020. godini	227
IZ POVJERENSTVA ZA PASTORAL BRAKA I OBITELJI: Biskupijski susret obitelji (Dubašnica, 19. travnja 2020.) — kratka najava	228

IZ BISKUPIJSKOG CARITASA	228
Susret Caritasovih »prijatelja s mora« (Krk, 16. studenog 2019.).....	228
Još jedna uspješna akcija »Plamena za dvostruko dobro«.....	229
Održan susret voditelja župnih Caritasa (Krk, 30. studenog 2019.).....	230
IZ POKRETA ZA ŽIVOT: Obilježavanje blagdana Nevine dječice (Cres, 28. prosinca 2019.).....	230
IZ POSTULATURE SL. BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA.....	231
Hodočašća dekanata na grob sluga Božjega u Korizmi 2020. godine.....	231
Naljepnice i zastave.....	231
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	232
Kronika biskupa Ivice Petanjka	232
➤ Izvještaji.....	233
U Malom Lošinjju održan Holywin 2019. (31. listopada 2019.).....	233
Župnik Suska don Tomislav Debelić dobio priznanje grada Malog Lošinja (8. studenoga 2019.).....	234
Biskup Ivica predvodio središnju proslavu svetkovine sv. Nikole Tavelića u njegovom nacionalnom svetištu (Šibenik, 14. studenoga 2019.).....	236
Duhovni predbožićni susret redovnica (Mali Lošinj, 4. prosinca 2019.).....	238
Svečana kolaudacija obnovljenih orgulja u Cresu (8. prosinca 2019.)	239
Započela proslava 100. obljetnice rođenja za nebo sluga Božjega biskupa Mahnić (Krk, 14. prosinca 2019.).....	240
U biskupskom dvoru održano božićno čestitanje (Krk, 18. prosinca 2019.)	242
SADRŽAJ 2019.....	244

Izdaje:

BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnić 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018 | fax. 051/221-483 | e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

web: biskupijakrk.hr

Uređuje: Irena Žužić | Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, *generalni vikar*